

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit - Ured Premijera - Office of the Prime Minister
Zyra për Qeverisje të Mirë / Kancelarija za Dobro Upravljanje / Office on Good Governance

IZVEŠTAJ O PROCENI

SPROVODENJA VLADINE STRATEGIJE ZA SARAĐNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023

Priština, februar 2024.

Ovaj izveštaj, koji je realizovala Kancelarija za Dobro Upravljanje uz podršku Platforme CiviKos, omogućen je velikodušnom podrškom američkog naroda preko Agencije Sjedinjenih Država za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj je odgovornost Kancelarija za Dobro Upravljanje i ne odražavaju nužno stavove USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Država.

Podrška Platforme CiviKos u realizaciji izveštaja omogućena je kroz Programa građanskog angažovanja, koji sprovodi Kosovska fondacija za civilno društvo (KCSF) u partnerstvu sa Agencijom Sjedinjenih Država za međunarodni razvoj (USAID) na Kosovu. Platforma Civikos je partner KCSF-a u realizaciji ove aktivnosti.

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit - Ured Premijera - Office of the Prime Minister
Zyra për Qeverisje të Mirë / Kancelarija za Dobro Upravljanje / Office on Good Governance

IZVESTAJ O PROCENI

SPROVODENJA VLADINE STRATEGIJE ZA SARAĐNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023

Priština, februar 2024.

SADRŽAJ

6	SKRAČENICE
7	IZVRŠNI REZIME
10	1. UVOD
11	1.1 Metodologija procene
13	2. PROCENA SPROVOĐENJA VLADINE STRATEGIJE ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023
13	2.1 STRATEŠKI CILJ 1: POVEĆANJA UČEŠĆA CIVILNOG DRUŠTVA U KREIRANJU POLITIKA
24	2.2 STRATEŠKI CILJ 2: POBOLJŠANJE INSTITUCIONALNOG I PRAVNOG OKVIRA ZA FINANSIRANJE ODRŽIVOG RAZVOJA PROGRAMA I PROJEKATA OCD OD JAVNOG INTERESA
35	2,3. STRATEŠKI CILJ 3: RAZVOJ PRAKSI I TRANSPARENTNIH PROCEDURA ZA UGOVARANJE OCD-a ZA PRUŽANJE JAVNIH USLUGA
39	2.4. STRATEŠKI CILJ 4: PORAST I PROMOCIJA VOLONTIRANJA U PROGRAMIMA OD JAVNOG INTERESA
43	3. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI ZA NADZOR IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE
45	4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE
47	LISTA REFERENCIJA
49	ANEKSI
50	ANEKS I. Sprovođenje aktivnosti prema ciljevima Strategije
58	ANEKS 2: Spisak učesnika u Radionici/fokus grupi održane 24.10.2023 za Procenu vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom
59	ANEKS 3: Spisak osoba intervjuisanih tokom procesa Procene sprovođenja vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom

SKRAĆENICE

EU	Evropska unija
CEA	Program građanskog angažovanja
KIJU	Kosovski institut za javnu upravu KCSF Kosovska fondacija za civilno društvo
KLGI	Kosovski institut za lokalnu upravu
MKOS	Ministarstvo kulture, omladine i sporta
OECD/SIGMA	Organisation for Economic Cooperation and Development/Support for Improvement in Governance and, Management and Administration
OCD	Organizacije civilnog društva
VRK	Vlada Republike Kosova
TACSO	Technical Assistance to Civil Society Organizations
UNICEF	United Nations Children's Fund
USAID	Američka agencija za međunarodni razvoj
NKR	Nacionalna kancelarija revizije
KDU	Kancelarija za dobro upravljanje

IZVRŠNI REZIME

Vlada Republike Kosovo je 12. februara 2019. god. usvojila Vladinu strategiju za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 (u daljem tekstu Strategija). Strategija praćena detaljnim planom njenog sprovođenja predstavlja drugu fazu strateškog planiranja kojom se postavljaju ciljevi, podciljevi i aktivnosti za saradnju Vlade i civilnog društva u srednjoročnom periodu 2019-2023. Usvajanjem Strategije, Vlada njenu pokazuje odanost ulaganja dodatnih finansijskih i ljudskih sredstava u cilju stvaranja funkcionalnih mehanizama za strukturiranu saradnju Vlade i organizacija civilnog društva. To će pomoći u oblikovanju i sprovođenju javnih politika, kao i stvoriti povoljnije okruženje za razvoj civilnog društva. Za postizanje ovog cilja postavljena su četiri strateška cilja za period sprovođenja 2019-2023: 1. Povećanja učešća civilnog društva u kreiranju politika, 2. Povećanje odgovornosti i transparentnosti u javnom finansiranju OCD, 3. Razvoj praksi i postupaka za ugovaranje OCD u pružanju javnih usluga, i 4. Povećanje i promocija volontiranja u programima od javnog interesa.

Smatra se da za postizanje cilja "**Učešće civilnog društva u kreiranju politika**", izraženiji napredak je zabeležen u porastu uključivanje OCD u radne grupe tokom izrade javnih dokumenata. Takođe, ciljevi su ostvareni u aktivnostima organizovanim za jačanje kapaciteta kroz obuku ili mentorstvo službenika, unapređena je platforma pristupom osobama sa posebnim potrebama, a proširena je komponenta sistema konsultacija za nivo lokalne samouprave. Uopšte, objavljivanje dokumenata za javne konsultacije smatra se da je na potrebnom nivou i sa stopom od 77% formalnom ispunjavanju minimalnih standarda.

Međutim, među kašnjenja u sprovođenju Strategije u cilju učešća civilnog društva u procesu kreiranja politika evidentira se da je imalo izraženi fokus na ispunjavanju formalnih kriterija konsultacija, dok se manje pažnje poklanjalo kvalitetu procesa konsultacija.. Stopa davanja doprinosa putem elektronske platforme javnih konsultacija je veoma niska u poređenju sa onima koji se nude putem drugih metoda konsultacija. Nije puno urađeno sa zahtevima da se platforma učini jednostavnijom za korišćenje svim kategorijama građana. Zatim, jedan od izazova u procesu konsultacija je kasno uključivanje aktera u proces konsultacija, ali i tretiranje briga koje strane imaju, to da se doprinosi ne uzimaju u obzir, ili se ne daje dovoljno informacija o doprinosima koje daju za konsultirane dokumente.

U okviru cilja "**Poboljšanje institucionalnog i pravnog okvira za finansiranje održivog razvoja programa i projekata OCD od javnog interesa**" ostvaren je napredak u postizanju ciljeva vezanih za primenu kriterijuma, standarda i procedura za javno finansiranje OCD. Putem javnih poziva, javne institucije na centralnom i lokalnom nivou pružaju javnu finansijsku podršku za OCD. Iz analize određenog broja javnih poziva, iz razgovora sa predstavnicima NVO, te analize revizorskih izveštaja Nacionalne kancelarije revizije, može se zaključiti da su oni u velikoj meri u skladu sa kriterijumima Uredbe MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD. Tokom perioda kojeg obuhvaća Strategija, pružene su obuke za javne službenike i uspostavljeni su mehanizmi koordinacije za ispunjavanje obaveza izveštavanja za javnu finansijsku podršku OCD, uključujući značajno poboljšanje platforme za izveštavanje o javnom finansiranju OCD. To je uticalo na povećanje transparentnosti i odgovornosti javnih institucija u pogledu javnog finansiranja OCD- a.

Pored toga, uspostavljena su pravila za dodelu opštinske javne imovine OCD-ima i obezbeđena je obuka za sprovođenje ovih kriterijuma. Da bi ovaj sistem ostao funkcionalan i napredovao dalje, potrebna je kontinuirana izgradnja institucionalnih kapaciteta.

Što se tiče specifičnih ciljeva vezanih za oblasti koje se odnose na individualnu i korporativnu filantropiju, uključujući reviziju zakonskog okvira i izgradnju institucionalnih kapaciteta u ovoj oblasti, nije zabeležen napredak. Nije zabeležen napredak čak ni u stvaranju zakonske osnove za sufinansiranje projekata OCD-a i drugih pokazatelja rezultata predviđenih od strane Strategije. Strateški cilj kao takav i svi specifični ciljevi i dalje ostaju relevantni za obezbeđivanje sistema finansiranja održivog razvoja programa i projekata OCD-a.

U okviru strateškog cilja „*Razvoj transparentnih praksi i postupaka za ugovaranje OCD u pružanju javnih usluga*“ nije bilo rezultata u pogledu ostvarivanja pokazatelja definisanih od strane Strategije. Međutim, započet je rad na stvaranju pravne osnove što se tiče ugovaranja usluga, gde Ministarstvo finansija, rada i transfera stvorilo je Radnu grupu za izradu Pravilnika o ugovaranju usluga sa NVO-ima. U saradnji sa OCD, urađena je analiza pravnog okvira koji pokriva oblast ugovaranja usluga pod nazivom „Dokument politike u vezi sa ugovaranjem usluga od strane OCD“¹, koji je zaključio da Zakon o javnim nabavkama omogućava donošenje podzakonskih akata koji bi omogućili ugovaranje javnih usluga sa OCD. Takođe, iako je u ranoj fazi, očekuje se početak rada na izradi Pravilnika o ugovaranju javnih usluga sa OCD, koji proizilazi iz Zakona o javnim nabavkama. U nedostatku takvog propisa, iako priroda usluga koje pružaju OCD pokrivaju oblasti koje bi trebalo da obavljaju institucije, kao što je slučaj sa socijalnim i porodičnim uslugama, javne ustanove su u obavezi da obezbede javna sredstva u vidu subvencija/ granta za OCD kroz uredbu MF. Br. 04/2017.

Iz analiza koje su izvršile OCD proizilazi da značajan broj OCD pruža usluge, posebno socijalne i porodične usluge. Međutim, iako institucije imaju obavezu da ugovaraju usluge, one nemaju jasnu pravnu osnovu da to rade samo sa OCD. Uporedo stvaranja pravne osnove za ugovaranje usluga, potrebno je tretirati sa prioritonom definisanje ekonomskih aktivnosti OCD u odnosu na poresko zakonodavstvo, te jačanje institucionalnih kapaciteta za ugovaranje usluga u budućem strateškom planiranju.

U strateškom cilju "*Povećanje i promocija volontiranja u programima od javnog interesa*" imalo je veoma malo sprovedenih aktivnosti planiranih Strategijom. Urađen je nacrt koncept dokumenta za volontiranje, elektronska platforma za volontere, kao i studija o Ekosistemu volontiranja na Kosovu, koja je u fazi finalizacije. Identifikovani su brojni slučajevi finansiranja volontiranja od strane opština, kao i brojne volonterske aktivnosti, ali koje su van okvira strateškog planiranja.

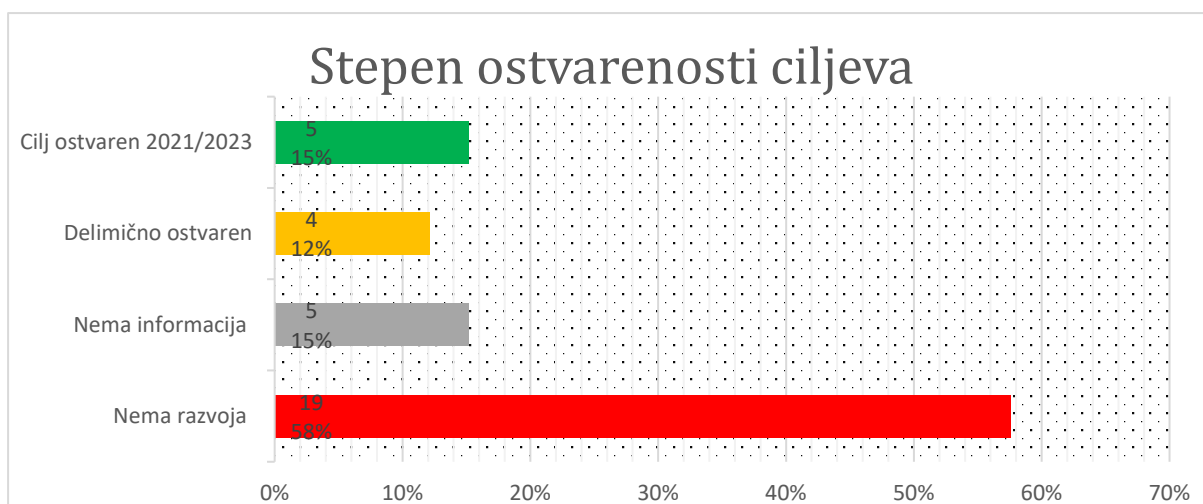
Ne završavanje projekta koncept dokumenta za razvoj volonterizma na Kosovu stvorilo je prepreku u realizaciji mnogih aktivnosti vezanih za volontiranje. Takođe, postoji nejasnoća oko opcija i politika koje su postavljene u koncept dokumentu. Međutim, iako postoje mnoge dobrovoljne aktivnosti, nedostaju zakoni, kapaciteti i sistem Vlade za podršku ove aktivnosti. Štaviše, elektronska platforma je ograničena samo na mlade i potrebna su poboljšanja i podrška za njeno održavanje.

Opšti napredak u postizanju ciljeva i sprovođenja aktivnosti prikazan je kroz slike 1 i 2 u nizu. Kao što je prikazano na slici 1, napredak u postizanju ciljeva je sumiran prema merenju pokazatelja uspeha za svaki pokazatelj, kako na nivou opštih ciljeva, tako i na nivou specifičnih ciljeva. U ovom slučaju se pokazuje da su od ukupno 33 pokazatelja, od kojih 3 u potpunosti ostvorena kako je planirano u 2021. god., 2 ostala su ostvorena u 2023. god., 4 su delimično ostvorena, dok za 19 pokazatelja nije bilo nikakvih pomaka. Dok ostvarenje ciljeva za 4 pokazatelja nije bilo moguće

¹ Platforma CIVIKOS, dokument politika koji se odnosi na ugovaranje usluga od strane OCD, 2022. Dostupan na: <https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/12/DOKUMENT-I-POLITIKAVE-LIDHUR-ME-KONTRAKTIMIN-E-SHERBI-MEVE-NGA-OSHC-te.pdf>

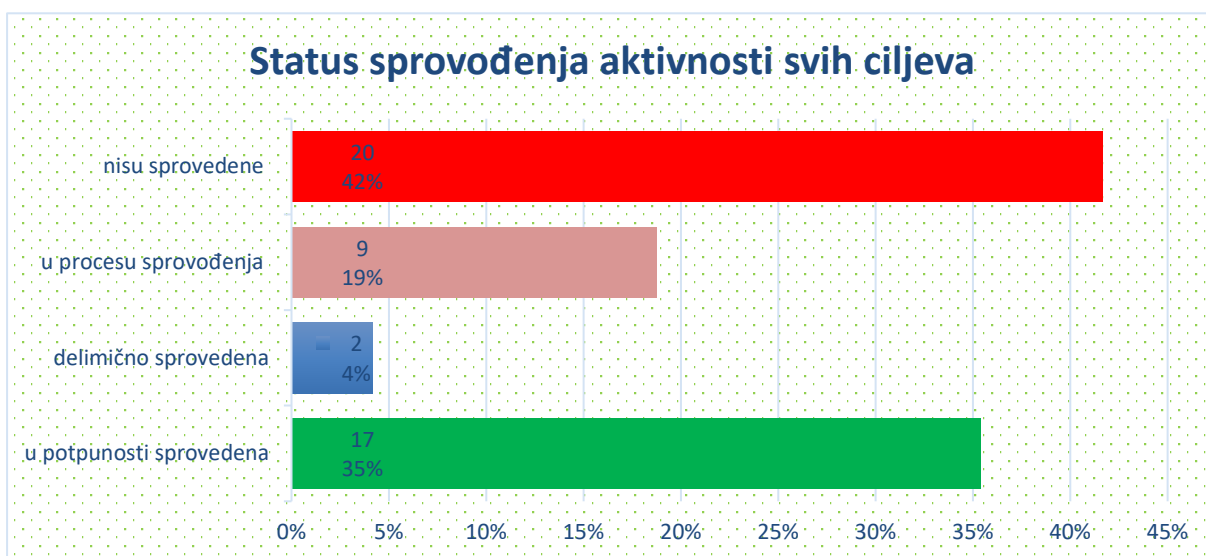

oceniti zbog raznih razloga, nedostajale su informacije (npr. da bi se ocenili pokazatelji stepena podrške građana volontiranju, trebalo bi sprovesti relevantna istraživanja).

Slika 1: Stepenerostvarivanja ciljeva prema pokazateljima

Na nivou aktivnosti, od ukupno 48 aktivnosti planiranih za period 2019-2021, do novembra 2023. god. u potpunosti je realizovano ukupno 17 aktivnosti ili 35%; dve aktivnosti ili 4% su delimično realizovane; šest aktivnosti ili 17% je u procesu realizacije, dok je 21 aktivnost ili 44% ostala nerealizovana (vidi sliku 2).

Slika 2: Status realizacije aktivnosti u svim ciljevima

1. UVOD

Stepen saradnje vladinih institucija i civilnog društva jedan je od pokazatelja i principa za dobro, transparentno, inkluzivno i odgovorno rukovođenje. Izveštaj Evropske komisije o Kosovu naglašava da je osnaženo civilno društvo ključna komponenta svakog demokratskog sistema i da ga javne institucije i dalje priznaju kao takvo. Civilno društvo ostaje važan partner u pripremama Kosova za članstvo u EU, jer doprinosi izradi, sprovođenju i monitorisanju reformi vezanih sa EU i učestvuje u platformama za dijalog o politici stabilizacije i pridruživanja.² Stoga je razvoj saradnje između vlade i civilnog društva u oblikovanju i sprovođenju javnih politika od suštinskog značaja za sveobuhvatan razvoj upravljanja usmerenog na građane i poštovanje različitosti u svim aspektima društva.

Priručnik Podrške EU za civilno društvo u regionu i proširenja 2021-2027³ kao i principi koje je odobrila Generalna direkcija za proširenje EU, ističu važnost postavljanja jasnih ciljeva, rezultata i pokazatelja za monitorisanje napretka vlada u ovoj oblasti. Ovi elementi su postali važan deo političkih kriterijuma i redovno se odražavaju u godišnjim izveštajima o napretku Kosova. Razvoj civilnog društva i demokratizacija uključuju se kao prvi elementi po kojima su strane deo OECD/SIGMA principa za javnu upravu” koji predvode administraciju proširenja Evropske unije i susedske administracije u njihovim reformskim naporima da reše nedostatke u svojoj javnoj upravi i ispune zahteve EU za jedan od "temelja" procesa učlanjivanja⁴.

U okviru konteksta Kosova, Vlada kontinuirano razvija različite aktivnosti saradnje sa civilnim društvom, a postoji i aktivan pristup organizacija civilnog društva u pružanju podrške procesima donošenja odluka. Međutim, takva saradnja je zahtevala jedan strateški i održivi pristup. Da bi se postigao takav cilj, Vlada Republike Kosovo, zajedno sa organizacijama civilnog društva, uspostavila je institucionalne mehanizme, zajedničke procese i strukture. Jedan od tih mehanizama je i strateško planiranje razvoja ove saradnje. U ovom slučaju, Vladina strategija za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 je ključni dokument koji definiše okvir planiranja saradnje između Vlade Republike Kosovo i civilnog društva. Kroz ovu strategiju, Vlada Republike Kosovo je definisala srednjoročne ciljeve i mere za poboljšanje podsticajnog okruženja u razvoju civilnog društva kao i stvaranje preduslova za efikasniju saradnju između OCD i javnog sektora.

Kroz Strategiju, Vlada Republike Kosovo je izrazila svoju političku volju i posvećenost da preduzme dalje korake ka poboljšanju okruženja za učešće civilnog društva, posebno organizacija civilnog društva, u procesima kreiranja politike i donošenja odluka vlade. Vlada je usvojila politike i mehanizme za regulisanje i unapređenje sistema finansijske podrške sektora civilnog društva od strane Vlade, pružajući mogućnosti za Organizacije Civilnog Društva da daju svoj doprinos u pružanju usluga. Osim toga, cilj je da se reguliše sistem volontiranja i podrži rad volontera na Kosovu.

Savet za saradnju Vlade sa civilnim društvom, koji je Vlada osnovala 2019. god., odigrao je važnu ulogu u monitorisanju sprovođenja politika i aktivnosti predviđenih Strategijom, kao i u vetovanju procesa koordinacije procesa saradnje između vlade i civilnog društva. Istovremeno, Kancelarija za dobro upravljanje pri Kabinetu premijera odigrala je važnu ulogu u procesu redovnog izveštavanja

2 Izveštaj Evropske komisije o Kosovu 2023 str. 10. Vidi: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SWD_2023_692%20Kosovo%20report_0.pdf

3 DG NEAR Guidelines for EU Support to Civil Society in the Enlargement Region 2021-2027 vidi: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/EU-Guidelines-for-Support-to-Civil-Society-in-the-Enlargement-region-2021-2027.pdf>

4 OECD/SIGMA Principles of Public Administration. <https://www.sigmaweb.org/publications/principles-public-administration.htm>

o sprovođenju Strategije i njenog Akcionog plana. Kao rezultat toga, izveštavanje o implementaciji Strategije i pregled izveštaja o monitorisanju redovno se vrši od strane Saveta.

Pored monitorisanja, kako je predviđeno odgovarajućim pravilima za izradu strateških dokumenata i njihovih planova, Strategijom je predviđena i konačna procena, koja se obično radi nakon završetka njenog sprovođenja. Kao rezultat, ova procena ima za cilj da pruži odgovarajuće informacije i analizu ostvarenja ciljeva Strategije i odluči osnovu za narednu fazu strateškog planiranja saradnje Vlade i civilnog društva.

1.1 Metodologija procene

Svrha procene Strategije je da se identifikuju uspesi, zastoji, izazovi i naučene lekcije tokom njenog sprovođenja u periodu 2019-2023. Svrha procesa procene je da se omogući transparentnost i odgovornost u sprovođenju aktivnosti predviđenih Strategijom, kao i da se stvori baza informacija koja se može koristiti za pregled i unapređenje narednog ciklusa strateškog planiranja saradnje između Vlade i civilno društvo na Kosovu.

Procena sprovođenja Strategije Vlade za saradnju sa civilnim društvom zasniva se na mešovitoj (kombinovanoj) metodi procene u kojoj Ured premijera, kao instituciji nadležnoj za izradu procene, pomažu nezavisni vanjski stručnjaci u obavljanju poslova zadatka procene, uključujući prikupljanje i analizu podataka i pripremu procene. Procena je *naknadno (konačna)* u vezi sprovođenja celokupne Strategije. Stoga, kroz procenu sprovođenja Strategije Vlade za saradnju sa civilnim društvom, namerava se postići sledeći ciljevi: a) Uraditi opštu analizu sprovođenja Strategije za period 2019-2023, uključujući pokazatelje učinka; b) Analizirati sprovođenje Strategije na osnovu aktivnosti definisanih u okviru ciljeva Strategije; c) Davanje preporuka za dalje delovanje, uključujući i izradu buduće strategije. Stoga je metodologija korišćena u proceni Strategije uključivala mešovitu metodu prikupljanja podataka (kvantitativni i kvalitativni), intervju e i fokus grupu sa svim akterima, kroz koje je bila namenjena potvrđivanje podataka dobijenih procenom.

Prema metodologiji za procenu strateških dokumenata, dimenzija procene je bila naknadna (ex-post). Procena je imala za cilj da proizvede rezultate za standardne kriterijume procene kao što su: a) relevantnost; b) efektivnost, c) efikasnost; d) uticaj i e) održivost, kako je predviđeno priručnikom za planiranje, izradu i monitorisanje strateških dokumenata i njihovih akcionih planova. Pitanja koja su poslužila za usmeravanje procene u okviru kriterija su:

Efektivnost

- U kojoj meri su sprovedene akcije/mere Akcionog plana?
- Koji su rezultati postignuti u odnosu na specifične ciljeve?
- U kojoj meri su ciljevi postignuti?

Efikasnost

- Da li je dodeljeno dovoljno sredstava za postizanje strateških ciljeva?
- Koji dodatni resursi će biti potrebni za efikasnije sprovođenje?

Relevantnost

- U kojoj meri je Strategija bila relevantna u funkciji trenutnih potreba na Kosovu?
- U kojoj meri je Strategija bila važna u pogledu ispunjavanja uslova za prijem u EU?

Uticaj

- Šta se desilo kao rezultat Strategije?
- Kakvu je razliku učinila Strategija za različite grupe korisnika (i za širu javnost uopšte)?
- Kako su dostignute različite ciljne grupe?

Održivost

- Hoće li se pogodnosti nastaviti i nakon sprovođenja Strategije?
- Mogu li efekti biti dugoročni?
- Šta se može učiniti kako bi se osiguralo da oni ostanu održivi?

Primarni fokus procene bio je na oceniti Strategiju na osnovu njenih strateških ciljeva, specifičnih ciljeva i indikatora učinka, ali i obuhvatajući podatke o ispunjenosti predviđenih aktivnosti. Glavna orijentacija, ali ne i jedina, za procenu da li su ostvareni ciljeve, bili su ciljevi postavljeni za svaki strateški i specifični cilj, u okviru njihovih pokazatelja.

Prilikom sprovođenja procene, stručnjaci su se uglavnom bazirali na sledećim izvorima podataka: Godišnji izveštaji o sprovođenju Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom koje priprema Kancelarija za dobro upravljanje; Godišnji izveštaji u vezi sa procesom javnih konsultacija; Godišnji izveštaji o javnom finansiranju OCD; Izveštaji o reviziji finansijskih izveštaja javnih institucija; Izveštaji o reviziji učinka Nacionalne kancelarije revizije; Izveštaji o napretku Evropske komisije za Kosovo za period sprovođenja Strategije koja se ocenjuje; Analize i izveštaji koje pripremaju organizacije civilnog društva, o Strategiji saradnje sa civilnim društvom u celini, ali i za pojedine aspekte njenog sprovođenja; analize, naučni radovi, ankete i drugi relevantni materijali koji omogućavaju procenu Strategije u celini - kompletan spisak izvora može se pogledati u listi referenci, str. 46. Pored navedenih izvora, stručnjaci su obavili i pojedinačne intervjue sa predstavnicima Vlade i civilnog društva i sa drugim relevantnim akterima koji pokrivaju oblast sprovođenja Strategija (aneks br. 2), i konkretne aktivnosti u okviru svog akcionog plana. Tokom procesa procene organizovana je i fokus grupa (aneks br. 1). Svrha fokus grupe, u kojoj su učestvovali predstavnici nadležnih institucija za koordinaciju i sprovođenje Strategije, Organizacije Civilnog Društva i stručnjaci, bila je rasprava o nalazima iz procesa preliminarne procene i potvrđivanja prikupljenih podataka, i prikupljanje dodatnih informacija.

Procena sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 je realizovana od strane stručnjaka Qerkin Berishe i Ruzhdi Halilija, u okviru Programa građanskog angažovanja, koji sprovodi Kosovska fondacija za civilno društvo (KCSF) u partnerstvu sa Agencijom Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID) na Kosovu. Platforma CIVIKOS je partner KCSF-a u realizaciji ove aktivnosti.

2. PROCENA SPROVOĐENJA VLADINE STRATEGIJE ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023

2.1 STRATEŠKI CILJ 1: POVEĆANJA UČEŠĆA CIVILNOG DRUŠTVA U KREIRANJU POLITIKA

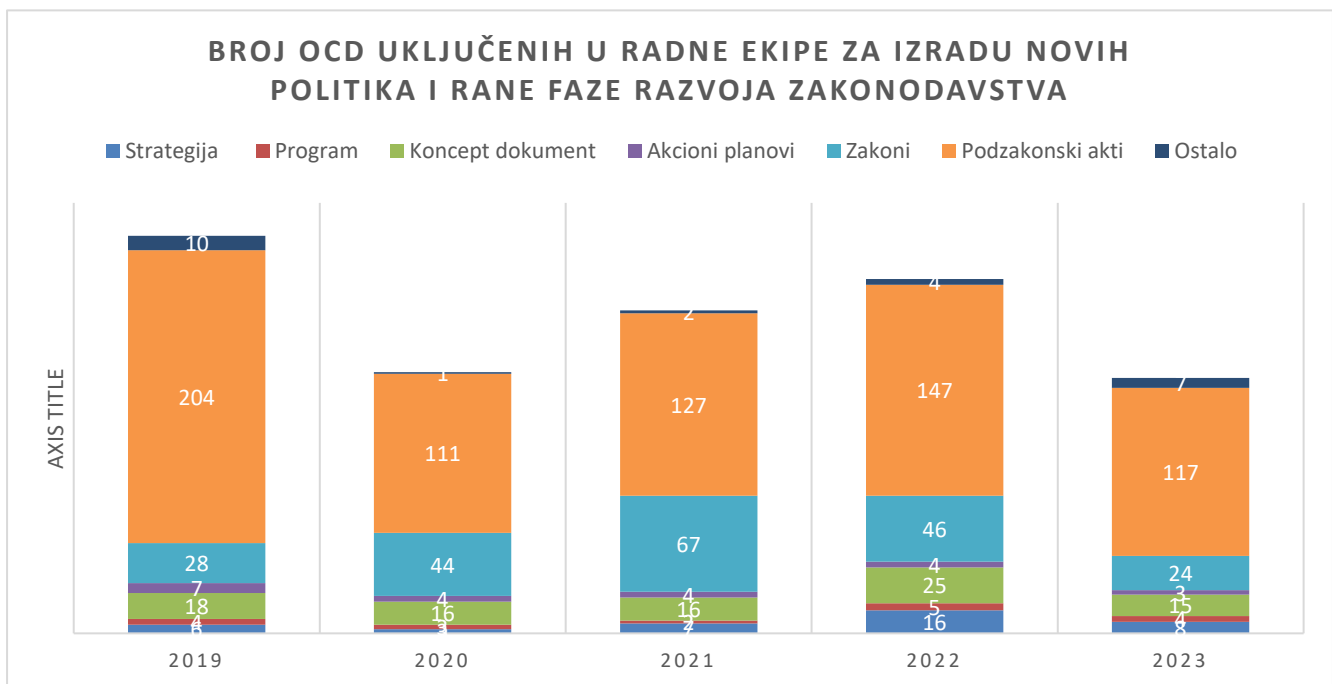
Na nivou strateškog cilja "Povećanja učešća civilnog društva u kreiranju politika", od dva pokazatelja koja je cilj imao, cilj za jedan pokazatelj je u potpunosti ostvaren u 2021. god., dok je cilj za drugi pokazatelj ostvaren u 2023. god. Na nivou specifičnih ciljeva, od šest pokazatelja, četiri su delimično ostvarena, dok za dva pokazatelja nema podataka o proceni (vidi tabelu br. 1).

Procena efektivnosti

Efektivnost sprovođenja Strategije utvrđena je odgovorima na sledeća pitanja: U kojoj meri su ciljevi postignuti? Koji su rezultati postignuti u odnosu na specifične ciljeve? U kojoj meri su sprovedene akcije/mere Akcionog plana?

Prvi strateški cilj "Povećanja učešća civilnog društva u kreiranju politika" podržava se sa dva pokazatelja učinka. Prvi pokazatelj "broj OCD uključenih u radne ekipe za izradu novih politika i rane faze razvoja zakonodavstva" ima za cilj da proceni stepen učešća OCD u ranim fazama procesa donošenja odluka, odnosno uključivanje u radne ekipe za izradu novih politika od strane institucija. Dok je u vreme izrade nacрта Strategije bilo 50 OCD koje su bile uključene u radne grupe, a cilj je bio da se u 2021. god. ovo učešće poveća na 150 OCD. Prema zvaničnim podacima koje je primio Ured premijera, ukupan broj učesnika u radnim grupama u svim dokumentima koje su institucije izradile u periodu 2019-2023. bio je 1109 (vidi sliku broj 3, podaci na slici podeljeni su po godinama i vrstu dokumenta). Samo tokom 2021. god. broj OCD uključenih u radne grupe bio je 225, dok je cilj za ovu godinu prema planu Strategije bio 150 OCD (pogledajte detalje na slici br. 3). Podaci pokazuju značajno povećanje učešća OCD u ranim fazama procesa konsultacija od strane vodećih institucija za izradu javnih dokumenata. S druge strane, Evropska komisija pozitivno ocenjuje okruženje za delovanje društva za učešće u procesu javnih konsultacija. Prema izveštaju Evropske komisije za 2023. god. *uopšte, civilno društvo deluje u povoljnom okruženju. Civilno društvo nastavlja da aktivno učestvuje u javnim konsultacijama i doprinosi kreiranju politika i procesima monitorisanja*".⁵

⁵ Izveštaj Evropske komisije o Kosovu 2023 str. 10. Vidi: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%20report_0.pdf

Slika 3: Broj OCD uključenih u radne ekipe za izradu novih politika i rane faze razvoja zakonodavstva. Izvor: Podaci koje je dostavila Kancelarija za Dobro upravljanje, Ured premijera.

Međutim, konkretno uključenost u ranim fazama konsultacija predstavlja se kao jedan od nedostataka procesa konsultacija. Nalaz Evropske komisije u izveštaju o Kosovu za 2022. god. da se javne konsultacije za različite nacрте zakona organizuju veoma kasno u procesu⁶ to su potvrdili i mnogi ispitanici koji predstavljaju OCD, kao i istraživanje sprovedeno sa OCD. Na pitanje da li se "Relevantne vladine institucije konsultuju sa OCD u ranim fazama zakonodavnih ili političkih procesa (pre nego što budu sastavljene u nacrt dokumenta)", u istraživanju sprovedenom za Izveštaj PAR Monitor 2021/2022, 48,48% OCD su odgovorile na opciju da su "retko" uključeni, dok još 48,48% odgovara na opciju "ponekad" dok samo 7,14% OCD navodi da ih se "često" konsultuje u ranim fazama konsultacija⁷. Ista zabrinutost izražena je i u pitanju uključenosti OCD u proces konsultacija, njih 64% navodi da su bile uključene u proces konsultacija u trenutku kada su teško mogle doprineti poboljšanju konsultiranog dokumenta.⁸

Drugi pokazatelj "*broj OCD koji doprinose otvorenim javnim konsultacijama o nacrtima politika*" ima za cilj merenja stepena angažovanja OCD u konsultacijama. Sa druge strane, pregled uspešnosti postojećeg sistema i angažovanja za javne konsultacije, pored prisustva u procesu, predstavlja i doprinos koji su OCD dale u poboljšanju konsultovanih dokumenata. Tako nešto, prema Strategiji, treba da se meri, između ostalog, i brojem doprinosa koje nude OCD. U ovom slučaju, broj doprinosa koje su OCD dale putem elektronske platforme kumulativno tokom 5 godina (od 2019. do 2023.) bio je 586⁹ (vidi sliku 4). Dok je cilj bio da se ovaj broj dostigne na 350 OCD koje su dale doprinose do 2021 god., stepen ostvarenje u ovom periodu iznosilo je 150, odnosno 43% u odnosu na cilj do 2021. god. (vidi sliku 4).

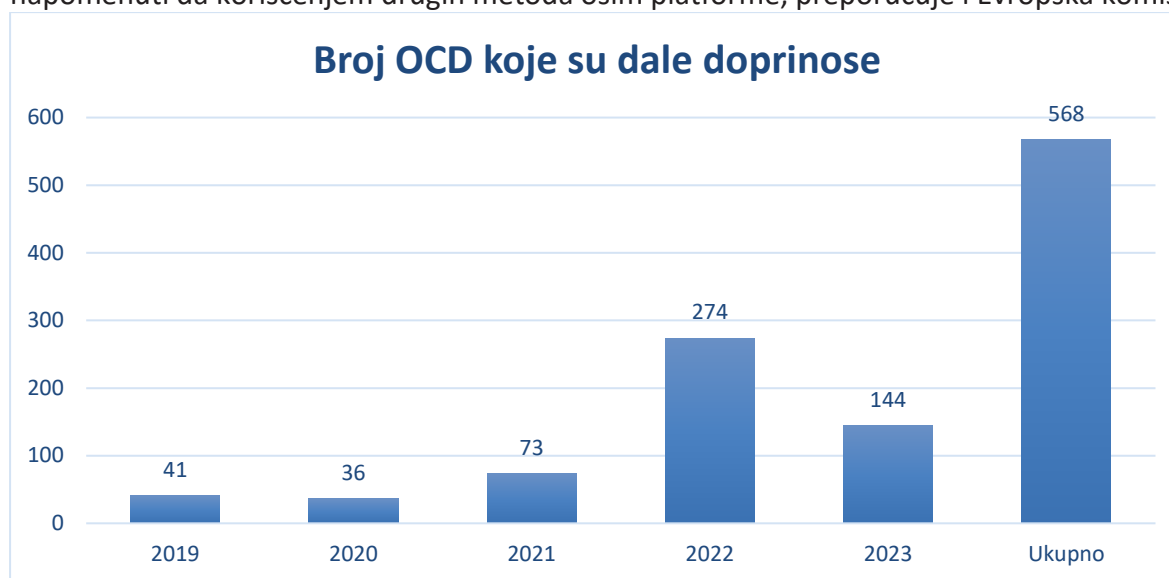
6 Izveštaj o Kosovu 2022, str. 13. Vidi: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/kosovo-report-2022_en

7 Weber 2.0, NATIONAL PAR MONITOR KOSOVO 2021/2022 f. 43. Vidi <https://www.par-monitor.org/national-par-monitor-2021-2022-kosovo/>

8 Halili, Ruzhdi i Qerkin Berisha. "Public Consultation in Kosovo: Legal Framework, Methods, Tools, and Their Application." *Hrvatska i komparativna javna uprava* 23, br. 1. (2023): 61-90. Stranica. 80.

9 Broj komentara koje su OCD dostavile putem elektronske platforme gotovo je identičan ukupnom datom broju od svih aktera na platformi.

Broj od 274 pruženih doprinosa tokom 2022. god. ukazuje višestruko veći porast nego prethodnih godina, dok je u 2023. taj broj 144 (do oktobra). Platforma je glavno sredstvo putem kojeg većina dokumenata podleže javnoj konsultaciji. Međutim, akteri, uključujući OCD, radije daju svoj doprinos putem drugih oblika konsultacija.¹⁰ Na pitanje „kojom metodom konsultacija smatraju efikasnijim“, 41,1% OCD je odgovorilo da se najefikasnija metoda smatra direktnim učešćem u radnim grupama, zatim sa 22,5% dolaze sastanci sa akterima, dok korišćenje platforme najpoželjnijim metodom smatra 17,8% ispitanika.¹¹ Ova preferencija se ukazuje i sa brojem priloga aktera bilo putem platforme, sastanaka, radnih grupa ili čak pismeno u godinama 2019-2022, koji iznosi 8846¹². Treba pojasniti da pored broja komentara koji se pružaju putem platforme, a koji se mogu izvaditi sa platforme (vidi sliku 4 ispod), podela broja komentara datih drugim metodama, kao što su sastanci, radne grupe, konferencije, itd., nije moguće predstaviti u ovom izveštaju jer izveštaji daju samo ukupan broj komentara datih putem svih metoda konsultacija. Pritom treba napomenuti da korišćenjem drugih metoda osim platforme, preporučuje i Evropska komisija¹³.

Slika 4: Broj OCD koje su dale doprinose putem platforme

Izvor: Podaci su izvađeni 09.12.2023. sa elektronske platforme javnih konsultacija za svaku godinu¹⁴.

Uključivanje doprinosa koji proizilaze iz procesa konsultacija u konsultovane dokumente i njihov uticaj na poboljšanje ovih dokumenata, predstavlja izazov. Ovo pitanje je istaknuto, kako od strane Evropske komisije, tako i od strane organizacija civilnog društva. Jedan od glavnih izazova je to što doprinosi civilnog društva često se sistematski ne uzimaju u obzir. U mnogim slučajevima, pružaoci doprinosa nisu sistematski informisani o ovom pitanju.

10 Prema članu 7 Uredbe (VRK) br. 05/2016 o minimalnim standardima za proces javne rasprave, oblici konsultacija Obrasci i tehnike javnih konsultacija uključuju, ali nisu ograničeni na: 1.1. Konsultacija u pisanom obliku i elektronskim putem; 1.2. Objavljivanje na internet stranici; 1.3. Javne skupove; 1.4. Konferencije; 1.5: Sastanke sa zainteresovanim stranama; 1.6. Radionice; 1.7: Intervjue/sastanke licem u lice; 1.8. Ankete; 1.9. Debatsko glasanje; 1.10. Paneli građana; 1.11. Štand na ulici. Vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=15036>

11 Halili, Ruzhdi i Qerkin Berisha. "Public Consultation in Kosovo: Legal Framework, Methods, Tools, and Their Application." Hrvatska i komparativna javna uprava 23, br. 1. (2023): 61-90. Stranica. 78.

12 Podaci su izvađeni i izračunati iz godišnjih izveštaja za javne konsultacije u Vladi Republike Kosovo za 2019, 2020, 2021, 2022. godinu. Vidi: <https://konsultimet.rks-gov.net/documents.php>

13 Izveštaj Evropske komisije o Kosovu 2023 str. 10. Vidi: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%20report_0.pdf

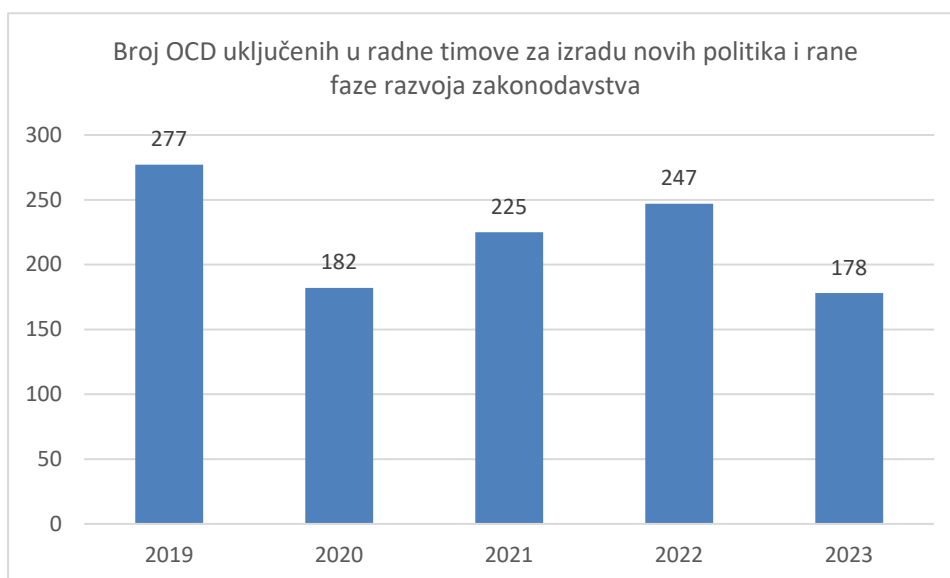
14 Vidi: <https://konsultimet.rks-gov.net/statistics.php>

Od pet dokumenata koje je testirala OECD/SIGMA, izveštaj o konsultacijama je objavljen samo za tri od njih, iako su komentari primljeni u svih pet slučajeva.¹⁵

Procena efektivnosti za specifične ciljeve

U nastavku se namera da se fokus stavi na procenu efektivnosti svakog specifičnog cilja, počevši od stanja ostvarivanja ciljeva pokazatelja za svaki cilj.

Specifični cilj 1. Poboljšati kapacitete OCD da doprinesu procesu javnih konsultacija predviđeno je da se proceni kroz dva pokazatelja. Prema prvom pokazatelju "*broj relevantnog osoblja u UP-u, resornim ministarstvima i opštinama obučenim za sprovođenje minimalnih standarda za proces javnih konsultacija*", do 2021. god. planirano je da se obuči 150 službenika u UP, resornim ministarstvima i opštinama. Tokom ovog perioda, totalno 146 službenika je prošlo obuku na centralnom i lokalnom nivou (slika 5). Dok je do 2023. god. obučeno ukupno 194 službenika na svim nivoima vlasti.¹⁶ To uključuju obuke koje se pružaju kroz klasičan oblik obuke, koji su pruženi uz podršku donatorskih projekata (uglavnom kroz podršku EU) i one koje nudi Kosovski institut za javnu upravu, kao i pružanje kontinuiranog mentorstva i savetovanja službenicima odgovornim za procese konsultovane u ministarstvima.

Slika 5: Broj službenika obučenih za minimalne standarde 2019-2023

Izvor: Podaci koje je dostavila Kancelarija za Dobro upravljanje, Ured premijera.

U cilju realizacije aktivnosti predviđenih u okviru ovog cilja, Akcionim planom je predviđeno objavljivanje izveštaja o održanim obukama za pružanje znanja na platformi za minimalne standarde za konsultacije sa javnošću. U izveštaju o monitorisanju za period 2019-2021, Platforma CiviKos je registrovala da KIJU nije objavio izveštaj o obuci za 2020. godinu. Kao rezultat toga, tokom 2022. KIJU je objavio izveštaj o obuci za 2020. god. Tokom 2022. god. unapređena je onlajn platforma za javne konsultacije, koja osobama sa posebnim potrebama olakšava pristup dokumentima u javnim konsultacijama. Konkretnije, počelo je objavljivanje video zapisa koji sadrže

¹⁵ OECD/SIGMA Monitoring report on Kosovo 2021: <https://sigmaweb.org/publications/Monitoring-Report-2021-Kosovo.pdf>

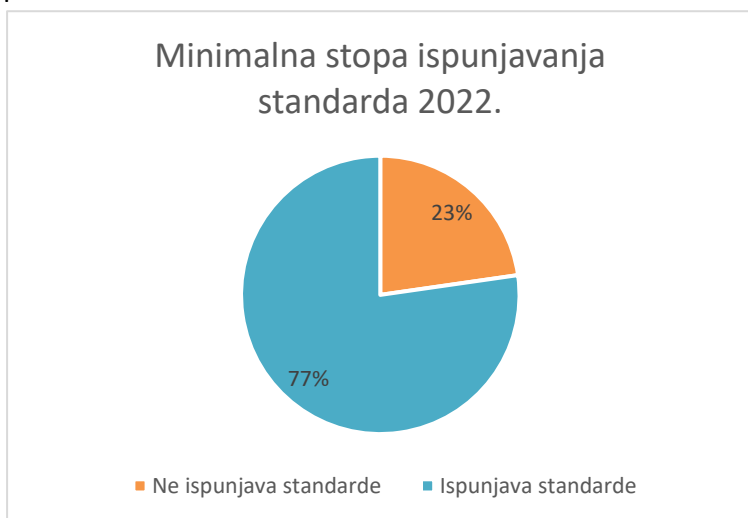
¹⁶ Podatke o obukama na zahtev je dostavila Kancelarija za dobro upravljanje, putem imejla poslatog 18.10.2023.

sažetak dokumenata za gluve, nagluve i slepe osobe. Ovo je dodatna aktivnost koja se sprovodi jer nije bila posebno planirana u okviru aktivnosti koja je uključivala unapređenje platforme. Dok je objavljivanje godišnjih izveštaja o javnim konsultacijama na platformi za elektronske konsultacije već postala praksa koja se redovno primenjuje.

Izazov u sprovođenju ovog specifičnog cilja ostaje zapošljavanje službenika za koordinaciju procesa konsultacija sa javnošću i objavljivanje najboljih praksi javnih konsultacija sa institucijama.

Drugi pokazatelj "*stepen usklađenosti izrade politika i zakonodavstva da bude u potpunosti u skladu sa Minimalnim standardima za javne konsultacije do 2021. god.*" (na osnovu vladinog izveštaja o direktnoj podršci budžetu RAP-a) dostigao 77%, dok je cilj do 2021. god. bio dostići ovaj nivo od 100% (slika 6). Za 2022. godinu nedostaju podaci o usklađenosti izrade politika i zakonodavstva sa minimalnim standardima prema kriterijumima Programa budžetske podrške EU¹⁷. Stopa realizacije svih konsultovanih dokumenata za 2022. god. je 74%¹⁸. Izazov za nivo realizacije minimalnih standarda za proces konsultacija ocenila je i OECD/SIGMA u izveštaju za 2021. god., u kojem se navodi da propisi i procedure za razvoj javnih konsultacija postoje, ali se ne poštuju dosledno u praksi¹⁹.

Slika 6: Minimalna stopa ispunjavanja standarda 2022. Izvor: Godišnji izveštaj o javnim konsultacijama u Vladi Republike Kosovo za 2021. god.

U službi unapređenja onlajn platforme za konsultacije sa javnošću, Kancelarija za dobro upravljanje/Ured premijera uz podršku Misije OEBS-a na Kosovu radila je na poboljšanju njenom ukupnom funkcionalnošću, sa posebnim naglaskom na pristup osoba sa invaliditetom (gluve i slepe osobe) na ovoj platformi.²⁰ Takođe, KDU već radi na kreiranju mobilne aplikacije platforme, koja nije bila posebno planirana u okviru aktivnosti koja uključuje unapređenje platforme.²¹

17 Finansijski sporazum za IPA 2016 Drugi deo između Republike Kosovo i Evropske unije vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=15707>

18 Izveštaj o javnim konsultacijama 2022 <https://konsultimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-645b4128e5f52.pdf> 19 Izveštaj OECD/SIGMA o monitorisanju Kosova 2021: <https://sigmaweb.org/publications/Monitoring-Report-2021-Kosovo.pdf>

20 Informacija koju je dao direktor Kancelarije za dobro upravljanje g. Habit Hajredini i viša službenica ove kancelarije, gđa. Trendelina Dreshaj, na sastanku održanom 17.10.2023.

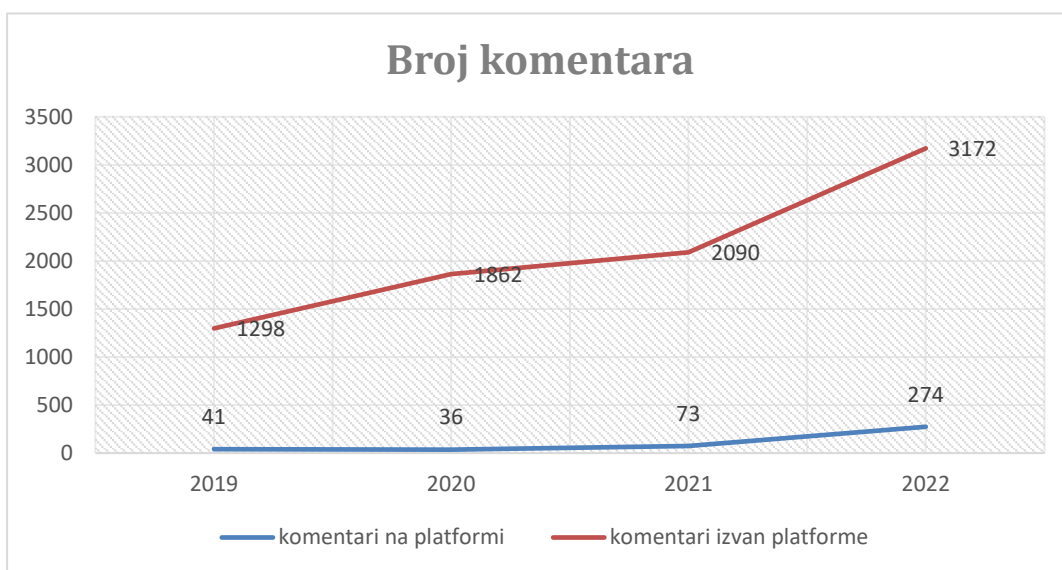
21 CIVIKOS, Izveštaj o monitorisanju sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023. Perspektiva Sekretarijata Platforme CiviKos, Priština, oktobar 2023-2023. str. 14.

Specifični cilj 2 ima u cilju unapređenje znanja građana i civilnog društva o javnim konsultacijama. Ovaj cilj je podržan sa dva pokazatelja. Za prvi pokazatelj "*povećanje broja organizacija civilnog društva registrovanih na Onlajn platformi*" informacije koje je tražila Kancelarija za dobro upravljanje nisu dostavljene.

Dok drugi pokazatelj koji uključuje mnoge komponente je "*povećanje broja pojedinačnih građana koji daju komentare na Onlajn platformi*". *Povećanje broja građana na javnim sastancima, poslati komentari građana, upućeni komentari, percepcija OCD o uključivanju i pozivi na javne konsultacije.* Tokom godina 2019-2023, nivo angažovanja aktera u davanju svog doprinosa tokom procesa konsultacija, prema zvaničnim podacima, postepeno se povećavao, ali ne u obimu predviđenom Strategijom. Stepenn angažovanja kroz tradicionalne oblike konsultacija, kao što su sastanci i konferencije, predstavlja veći broj učešća, dok je u poređenju sa ovim manjim brojem doprinosa zabeležen u korišćenju elektronske platforme.

Tokom ovog perioda (2019-decembar 2023) dato je 586 komentara na sve dokumente koje su institucije centralnog nivoa vlasti objavile radi konsultacija na elektronskoj platformi.²² U prvoj godini sprovođenja Strategije, broj komentara je bio veoma nizak, dostigavši samo 41 komentar putem elektronske platforme. Međutim, tokom treće godine njegovog sprovođenja Strategije (2021), broj komentara se povećao, dok se tokom 2022. ovaj broj višestruko povećao i dostigao 274 komentara (vidi sliku br. 7).

Međutim, procenjuje se da je broj datih komentara kroz platformu tokom godina procene bio je veoma nizak u odnosu na onaj ciljani (u cilju je bilo dostizanje broja od 5000 komentara na platformi u 2023. god.). Takođe, ovaj broj je znatno manji u odnosu na broj komentara datih putem drugih metoda konsultacija – sastanaka, konferencija, itd. (vidi sliku 7 ispod).

Slika 7: Izvor: Elektronska platforma za konsultacije i godišnji izveštaji o konsultacijama 2019-2022

U međuvremenu, aktivnost koja nije sprovedena u okviru ovog cilja ostaje objavljivanje Strategije komunikacije sa javnošću na onlajn platformi i standarda javnih konsultacija, budući da je takav dokument već pripremljen.

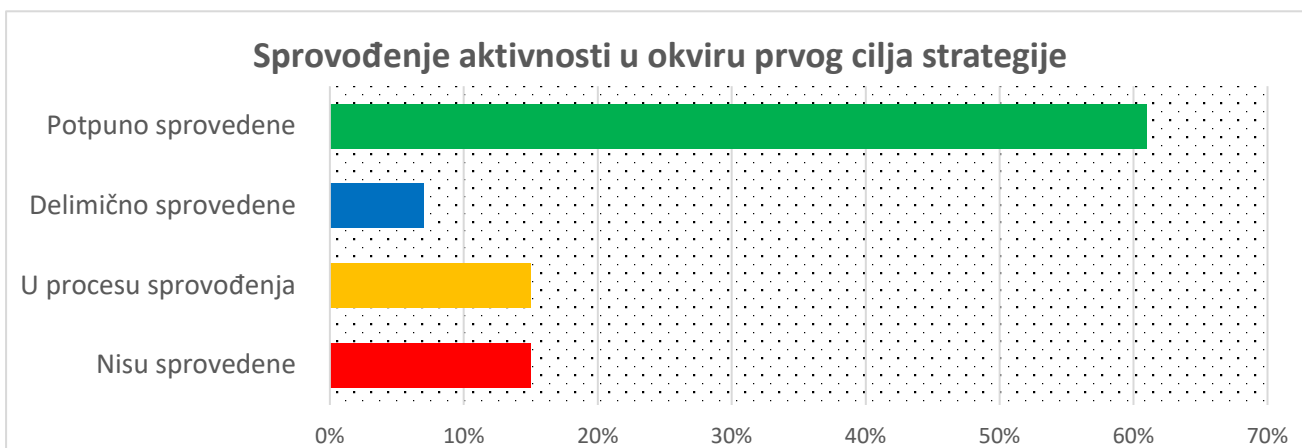
²² Podaci su izvađeni 09.12.2023. sa elektronske platforme javnih konsultacija za svaku godinu. Vidi: <https://konsultimet.rks-gov.net/statistics.php>

Specifični cilj 3 ima u cilju unapređenje kapaciteta OCD za davanje doprinosa u procesu javnih konsultacija. Ovaj cilj je podržan pokazateljem "*broj OCD obučeni za proces kreiranja politika i korišćenje Uredbe i Onlajn platforme*". Izostao je napredak u postizanju trećeg specifičnog cilja. Izvešteno je da je KCSF, preko Resornog centra za civilno društvo, obezbedio je obuku i informativne sesije za civilno društvo u vezi sa korišćenjem formalnih mehanizama za učešće građana. Međutim, kako ni tokom 2022. god. nije održana nijedna informativna sesija za povećanje kapaciteta OCD da doprinesu procesu javnih konsultacija, održavanje ovih sesija i dalje predstavlja kašnjenje u realizaciji aktivnosti ovog cilja. Informativne sesije bi rezultirale većom pripremljenošću organizacija koje prate proces javnih konsultacija, i shodno tome unapređenjem ovog procesa.

Ono što je vredno napomenuti je da nevladina organizacija Kosovski institut za lokalnu upravu (KILU) u okviru Programa za građansko angažovanje (PGA) na Kosovu aktivno radi na poboljšanju i jačanju lokalne uprave na Kosovu. Tačnije, izradili su Metodologiju monitorisanja javnih konsultacija u opštinama koja služi pojedincima i organizacijama da monitorišu i izveštavaju o inkluzivnosti i transparentnosti donošenja odluka na lokalnom nivou. Metodologija se zasniva na Administrativnom uputstvu 06/2008 o minimalnim standardima javnih konsultacija u opštinama i Priručniku za javne konsultacije u opštinama i opisuje i razlaže proces koji se mora primeniti na lokalnom nivou. Pored toga, KILU je sproveo obuku 20 trenera koji su spremni da se angažuju na poboljšanju kapaciteta OCD za monitorisanje i učešće u kreiranju politike na lokalnom nivou.²³

Sažetak realizacije aktivnosti

Od ukupno 13 planiranih aktivnosti za dostizanje prvog cilja za povećanja učešća civilnog društva u kreiranju politika, u potpunosti je sprovedeno 8 aktivnosti, 1 je delimično sprovedena, 2 su u procesu sprovođenja dok 2 uopšte nisu sprovedene. Konkretnije, preko 61% aktivnosti je u potpunosti sprovedeno, preko 7% je delimično sprovedeno, preko 15% je u procesu sprovođenja, dok preko 15% nije sprovedeno (vidi sliku br. 8 u nizu).

Slika 8: Status realizacije aktivnosti u prvom strateškom cilju. Izvor: izveštaj o monitorisanju Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 za 2022. god. CiviKos. 2023.

23 CIVIKOS, Izveštaj monitorisanja: Sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 - Gledište Sekretarijata Platforme CiviKos. Priština, oktobar 2023. str. 15

Procena efektivnosti

Procena efektivnosti Strategije utvrđena je odgovorima na sledeća pitanja: Da li je dodeljeno dovoljno sredstava za postizanje strateških ciljeva? Koji dodatni resursi će biti potrebni za efikasnije sprovođenje?

Jedan od izazova u proceni efektivnosti implementacije Strategije je nedostatak veze sa budžetom troškova u planu Strategije sa državnim budžetom, kako u planiranju budžeta tako i u rashodima. Sa druge strane, uočeno je da bi procena troškova sprovođenja Strategije trebala biti sadržajnije, stvarnija i jasnija.

Niz aktivnosti za podizanje kapaciteta državnih službenika, održavanje i unapređenje elektronske platforme za javne konsultacije, kao i druge promotivne aktivnosti, podržan je od strane EU projekta „Podrška sprovođenju Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom”, koji je završen 2020. god. Završetak ovog projekta pratila je posvećenost institucija nadležnih za sprovođenje Strategije, uključujući aktivnosti koje su u većini slučajeva deo njihovog svakodnevnog rada. Ovo se posebno odnosi na koordinacioni rad KDU-a, razvoj konsultativnih procesa od strane ministarstava i posebno organizovanje obuka o temama konsultacija od strane KIJU.

Osim toga, neki projekti drugih donatora, poput OEBS-a i EU kroz TACSO projekat, koji je već u toku, nastavljani su sa projektima i u narednim godinama će u velikoj meri zadovoljiti potrebe tehničke podrške. Međutim, detaljne informacije o budžetskim iznosima izdvojenim i utrošenim za aktivnosti vezane za javne konsultacije, kao i efikasnost rashoda, nemoguće je identifikovati zbog prirode planiranih aktivnosti, nepostojanja korelacije planiranog budžeta vlade sa aktivnostima koje se realizuju u okviru Strategije i dr.

Relevantnost

Procena relevantnosti ciljeva utvrđena je odgovorima na sledeća pitanja: U kojoj meri je Strategija bila relevantna u funkciji trenutnih potreba na Kosovu? U kojoj meri je Strategija bila važna u pogledu ispunjavanja uslova za prijem u EU?

Potvrđeno je da je strateški cilj koji ima i cilju *povećanje učešća civilnog društva u kreiranju politika* ima relevantnost i osigurava kontinuitet u strateškom planiranju za oblast javnih konsultacija i za naredni ciklus planiranja. Osim toga, relevantnost i značaj konkretnih ciljeva nije doveden u pitanje od strane uključenih u sprovođenju ove Strategije. Tokom perioda sprovođenja Strategije, bilo je nekoliko inicijativa i aktivnosti koje su unapredile proces konsultacija, a koje nisu bile predviđene postojećom strategijom. Posebno se pominje proširenje platforme za korišćenje na opštinskom nivou i sprovođenje minimalnih standarda javnih konsultacija na opštinskom nivou, kao i modul koji omogućava pristup platformi osobama sa posebnim potrebama. Stoga ove faktore treba uzeti u obzir prilikom definisanja obima strateških ciljeva za naredni planski period u ovoj oblasti.

Procenjuje se da nivo instrumenata za merenje napretka, kao što su pokazatelji ili ciljevi (targeti), treba da ima bolju pokrivenost obima ciljeva, kao i da, pored kvantitativnog merenja, obezbedi mogućnost kvalitativnog merenja postizanje ciljeva. Strategija je poseban fokus posvetila unapređenju procesa konsultacija putem platforme, što je uslovalo veću koncentraciju aktivnosti izveštavanja i informacija o konsultacijama koje su obavljene putem platforme. U većini slučajeva postavljeni su ciljevi (targeti) preambiciozni, a u mnogim slučajevima i nepropisno konstruisani.

N.p. pokazatelj 2 specifičnog cilja 1.2 *Povećanje broja pojedinačnih građana koji daju komentare na Onlajn platformi*“. *Povećanje broja građana na javnim sastancima, poslani komentari građana, upućeni komentari, percepcija OCD o uključivanju i pozivi na javne konsultacije*. Ovaj pokazatelj uključuje nekoliko varijabli merenja napretka kao što su: komentari na platformi, zatim komentari poslani na javne sastanke, oni koji su tretirani, aspekti percepcije OCD, itd. Iz ovog opisa pokazatelja mogu se zaključiti neki takvi, dok ciljevi uključuju samo date komentare (iako nije jasno da li se u ovom slučaju namerava meriti doprinosi koji se pružaju putem platforme ili ciljevi uključuju sve doprinose, kroz sve oblike konsultacija, od svih zainteresovanih strana ili samo od OCD). Ovo u stvarnosti čini gotovo nemogućom procenu ostvarenja cilja.

U kontekstu mogućnosti unapređenja obima i strateškog okvira za naredni ciklus planiranja, ne ulazeći u detalje o konkretnim ciljevima, upute koje je dala Direkcija za proširenje kroz „Smernice za podršku EU civilnom društvu u Regionu proširenja 2021-2027“²⁴ pružiti snažnu i osnovnu referencu koja može pomoći u postavljanju budućeg okvira i ciljeva za oblast javnih konsultacija.

Drugi segment koji utiče na pravilnu ocenu sprovođenja Strategije je činjenica da je nastavljen plan sprovođenja Strategije, koji je obuhvatio period 2019-2021, bez procesa revizije i ažuriranja rokova i ciljeva, i kao rezultat toga, procena se zasniva na ciljevima postavljenim za 2021. god. koji su automatski nastavljeni²⁵.

Uticao

Procena uticaja sprovođenja Strategije utvrđena je odgovorima na sledeća pitanja: Šta se desilo kao rezultat Strategije? Kakvu je razliku učinila Strategija za različite grupe korisnika (i za širu javnost uopšte)? Kako su dostignute različite ciljne grupe?

Usvajanje Uredbe za Minimalne standarde za javne konsultacije, postavljanje na korišćenje platforme za konsultacije od 2017. god. pa nadalje, predstavljala je suštinski korak za unapređenje procesa javnih konsultacija. To je uticalo da stopa konsultiranih dokumenata dostigne konstantno preko 90%.

Tokom perioda obuhvaćenog Strategijom (2019-2021), statistika pokazuje da je trend poboljšanja učešća civilnog društva, ali i javnosti u celini, u procesu donošenja odluka bilo je postepeno nakon 2019. god. To što se uočava jeste da je 2020. godina zabeležila pad statistike prikazane za većinu pokazatelja. To ukazuje da je Pandemija COVID-19 imala značajan uticaj. Iz istraživanja sprovedenog sa OCD tokom 2022. god., većina organizacija civilnog društva (OCD) smatra da je COVID-19 uticao na javne konsultacije koje je vodila Vlada. Na pitanje da li je COVID-19 uticao na kvalitet javnih konsultacija, 65,2% ispitanika smatrao je da je COVID-19 negativno uticao na proces konsultacija²⁶. Međutim, element E10. *Uticaj rezultata javnih konsultacija na kreiranje politika* i pokazatelji *"Percepcija civilnog društva i stepen uključenosti u kreiranje politika"* Izveštaja o Weberov monitoring je dobio 2/2 poena²⁷. Iako uticaj procesa konsultacija zahteva duboku analizu i vremensku distancu od trenutka sprovođenja, postoji mnogo slučajeva konsultacija koje su razvile institucije koje mogu poslužiti kao reference za dobre prakse javnih konsultacija. U tom kontekstu,

24 DG NEAR Guidelines for EU Support to Civil Society in the Enlargement Region 2021-2027, vidi na: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/EU-Guidelines-for-Support-to-Civil-Society-in-the-Enlargement-region-2021-2027.pdf>

25 Nastavak Akcionog plana Strategije prema KDU izvršen je automatski do 2023. god. Ali Vlada nije donela odluku o njegovom statusu.

26 Halili, Ruzhdi i Qerkin Berisha. "Public Consultation in Kosovo: Legal Framework, Methods, Tools, and Their Application." Hrvatska i komparativna javna uprava 23, br. 1. (2023): 61-90. <https://doi.org/10.31297/hkju.23.1.4>, str. 83.

razvijen je proces konsultacija za Koncept dokumenta za Davanje na korišćenje i razmena nepokretne imovine opštine, kojom upravlja Ministarstvo administracije lokalne samouprave²⁸.

Održivost

Procena uticaja rezultata Strategije radi se sa odgovorima na sledeća pitanja: Hoće li se pogodnosti nastaviti nakon sprovođenja Strategije? Mogu li efekti biti dugoročni? Šta se može učiniti kako bi se osiguralo da oni ostanu održivi?

Uspostavljanje sistema konsultacija, od strane svih aktera, kao i od strane Evropske komisije, ocenjeno je kao važan korak reforme u procesu kreiranja politike i izrade zakona na Kosovu. Međutim, tokom vremena, posebno u periodu obuhvaćenom Strategijom, ocenjeno je da su potrebe i dinamika procesa evoluirali, dok su se tokom ovog procesa pojavili brojni izazovi, posebno nakon finalizacije zakonskog okvira koji je bio pozitivan ocenjen i instrumenata monitorisanja, kao što je elektronska platforma. Međutim, iako statistika pokazuje da su za realizaciju minimalnih standarda u mnogim segmentima konsultacija zabeleženi pozitivni trendovi, povećana je ocena od strane aktera da se proces konsultacija sprovodi kako bi se ispunili formalni kriteriji.²⁹ To podrazumeva da je potrebno održati i povećati poverenje da se razvijene konsultacije sprovode kako bi se postigli ciljevi dobrog upravljanja. Stoga, osiguranje održivosti sistema i procesa konsultacija zahteva veću posvećenost u većoj i sadržajnijoj primeni odobrene uredbe, a pored toga, posebno u praćenju i kontroli kvaliteta konsultacija koje održavaju ministarstva. U tom kontekstu, OECD/SIGMA u izveštaju o monitorisanju za 2021. god. navodi da je glavni problem to što se kontrola kvaliteta ne primenjuje sistematski u praksi. Osim toga, kako bi se osigurala njegova održivost, moraju se rešavati problemi korisnika i onih koji imaju beneficija od procesa, kao i da se garantuje delotvornost procesa konsultacija.

Tabela pokazatelja

Procena realizacije prvog strateškog cilja vrši se kroz pokazatelje i ciljeve definisane u Vladinoj Strategiji za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 i planu njenog sprovođenja. Rezultati postignuti tokom perioda procene su predstavljeni u nizu:

Tabela 1: Status ostvarivanja ciljeva za prvi strateški cilj - Povećanje učešća civilnog društva u kreiranju politike.

27 Weber 2.0, NATIONAL PAR MONITOR KOSOVO 2021/2022 f. 43. Vidi <https://www.par-monitor.org/nation-al-par-monitor-2021-2022-kosovo/>

28 Intervju sa Dren Puka, KCSF, vidi takođe <https://konsultimet.rks-gov.net/viewConsult.php?Consultation-ID=41689> si dhe <https://mapl.rks-gov.net/neës/mbahet-takimi-publik-per-koncept-dokumentin-per-dhenien-ne-shfrytezim-dhe-kembimin-e-prones-komunale/?cptadid=143>

29 Takav zaključak proizilazi kako iz istraživanja koje je rađeno sa nevladinim organizacijama koje se pominju u ovom izveštaju, tako i iz mnogih strana koje je civilno društvo intervjuisalo za potrebe ove procene (vidi aneks 2).

Strateški cilj 1: Povećanja učešća civilnog društva u kreiranju politika				
Pokazatelj	Osnovna vrednost	Konačni cilj (2021. god.)	Dostignuće 2021	Dostignuće 2023
Broj OCD uključenih u radne ekipe za izradu novih politika i rane faze razvoja zakonodavstva	50 OCD	150 OCD	225 Postignuto	1109 Postignuto
Broj OCD koje doprinose otvorenim javnim konsultacijama o nacrtima politika	100 OCD	350 OCD	150 OCD Delimično postignuto	568 Postignuto
Specifični cilj 1.1: Unapređenje kapaciteta institucija za sprovođenje minimalnih standarda za javne konsultacije.				
Broj relevantnog osoblja u UP, resornim ministarstvima i opštinama obučeni za sprovođenje minimalnih standarda za proces javnih konsultacija	50	150	146 Delimično postignuto	194 Postignuto
Stepen usaglašenosti izrade politika i zakonodavstva da bude u potpunosti u skladu sa Minimalnim standardima za javne konsultacije do 2021. god. (na osnovu izveštaja Vlade o direktnom podrškom budžeta RAP-a)	30%	100%	77,27% Delimično postignuto	Nema informacija o SBS 74% ispunjavanje standarda za sve dok. koje su konsultovani
Specifični cilj 1.2: Unapređenje znanja građana i civilnog društva o javnim konsultacijama				
Povećanje broja organizacija civilnog društva registrovanih na Onlajn platformi	151 OCD	100% 500 OCD koje su pretplaćene na platformu onlajn	Nema informacija	Nema informacija
Povećanje broja pojedinačnih građana koji daju komentare na Onlajn platformi Povećanje broja građana na javnim sastancima, poslani komentari građana, tretirani komentari, percepcija OCD o uključivanju i pozivi na javne konsultacije.	1119 komentari	100% 5000 komentara na onlajn platformi	586 komentara tokom 01.01.2019 do 9.12.2023. Delimično postignuto	Delimično postignuto
Specifični cilj 1.3: Unapređenje kapaciteta OCD za davanje doprinosa u procesu javnih konsultacija.				
Broj OCD obučeni za proces kreiranja politika i korišćenje Uredbe i Onlajn platforme	100 OCD	300 OCD	Nema informacija	Nema informacija

2.2 STRATEŠKI CILJ 2: POBOLJŠANJE INSTITUCIONALNOG I PRAVNOG OKVIRA ZA FINANSIRANJE ODRŽIVOG RAZVOJA PROGRAMA I PROJEKATA OCD OD JAVNOG INTERESA

Procena efektivnosti

Procena efektivnosti sprovođenja Strategije sto se tiče ovog strateskog cilja je postignuta odgovorom na sledeća pitanja: U kojoj meri su ciljevi postignuti? Koji su rezultati postignuti u odnosu na specifične ciljeve? U kojoj meri su sprovedene akcije/mere Akcionog plana?

U okviru strateškog cilja "**Poboljšanje institucionalnog i pravnog okvira za finansiranje održivog razvoja programa i projekata OCD od javnog interesa**", uključen je pokazatelj koji ima za cilj merenje željenog rezultata u okviru ovog cilja "*Procenat institucija koje sprovode javne pozive za finansiranje OCD u skladu sa Uredbom o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD*". Međutim, primećujemo da ovaj pokazatelj pokriva samo jedan od 4 specifična cilja u okviru strateškog cilja, onaj o standardima javnog finansiranja OCD, dok ostala tri specifična cilja nisu obuhvaćena ovim pokazateljem. Shodno tome, neće biti moguće napraviti opštu ocenu ovog cilja, samo na osnovu ovog pokazatelja, stoga treba analizirati sve pokazatelje u okviru specifičnih ciljeva kako bi se izveo zaključak o njegovoj delotvornosti. Pored toga, pokazatelj i ciljni rezultat imaju određene nejasnoće u načinu na koji su formulisani, što stvara dilemu da li ovaj pokazatelj treba da procenjuje da li su institucije otvorile javne pozive za javno finansiranje OCD, ili da ocena treba da ide dalje od toga, procenjujući da li otvoreni pozivi su u skladu sa kriterijumima uredbe za finansiranje projekata OCD. Stoga, u konkretnom slučaju pokazatelj treba da obuhvati oba aspekta: da li se finansiranje odvijalo putem poziva i da li su pozivi u potpunosti usklađeni sa Uredbom o MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD.

Iz analize godišnjih izveštaja o sprovođenju Strategije³⁰, može se uočiti da za veliki broj pokazatelja, uključujući i one u okviru ovog strateškog cilja, nedostaju podaci o rezultatima na nivou pokazatelja koji pokrivaju čitav period sprovođenja Strategije. Neki od godišnjih izveštaja sadrže tačnije podatke, ali u izveštajima poslednjih godina takvi podaci nedostaju.³¹ To otežava izvođenje tačne procene celokupnog cilja. Stoga su za ocenu ovog pokazatelja analizirani godišnji izveštaji o javnom finansiranju OCD, koje je pripremila Kancelarija za dobro upravljanje i podaci izvešteni na Platformi javnog finansiranja OCD.³² Analizirani su pojedini izveštaji revizije finansijskih izveštaja pojedinih budžetskih organizacija kako bi se utvrdilo da li postoje nalazi Nacionalne revizorske službe u vezi sa finansiranjem projekata OCD. Osim toga, intervjui sa predstavnicima OCD i javnih institucija poslužili su kao osnova za procenu ovog pokazatelja, čime je došlo do zaključaka o pokazateljima postavljenim u okviru ovog cilja. Pored toga, Nacionalna kancelarija revizije je 2021. god. objavila Izveštaj o reviziji učinka: *Transparentnost i odgovornost u procesu finansiranja nevladinih organizacija*³³, koji identifikuje izazove u procesu javnog finansiranja OCD.

30 <https://kryeministri.rks-gov.net/ep-content/uploads/2023/03/Raporti-per-zbatim-te-Strategiise-dhe-planit-te-vep- rimit-per-bashkepunim-te-Qeverise-me-Shoqer-Civile-per-vitin-2022.pdf>

31 Na primer, u godišnjem izveštaju za 2019. god. ima mnogo preciznijih podataka o pokazateljima učinka. Jedan od faktora koji je mogao uticati je podrška koju je KDU/UP dobio u tom periodu u realizaciji aktivnosti Strategije, ali i u pružanju podrške u pripremi godišnjih izveštaja.

32 <http://ojqfinancime.rks-gov.net/>.

33 Nacionalna kancelarija revizije, IZVEŠTAJ O REVIZIJI UČINKA: Transparentnost i odgovornost u procesu

U tom kontekstu, analizirano je nekoliko javnih poziva, tokom godina sprovođenja Strategije, uglavnom u institucijama koje su dale veću javnu finansijsku podršku OCD, uključujući:

- Opština Peći;
- Opština Prištine;
- Opština Gnjilana;
- Opština Prizrena;
- Ministarka kulture, omladine i sporta;
- Ured premijera;

Iz sve analize gore navedenih dokumenata mogu se izvući sledeći zaključci:

- Putem javnih poziva, javne institucije na centralnom i opštinskom nivou generalno pružaju javnu finansijsku podršku za OCD. U tom pravcu je zabeležen značajan napredak tokom celog perioda sprovođenja Strategije, u pogledu kvaliteta javnih poziva za finansiranje projekata OCD i pružanja javne finansijske podrške OCD u skladu sa zahtevima Uredbe MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD.³⁴
- Uprkos značajnom poboljšanju u sprovođenju kriterijuma Uredbe MF. Br. 04/2017 u procesu javnog finansiranja OCD, i dalje postoje izazovi, identifikovani kao u nizu:
  - Od nekih javnih poziva objavljenih 2021. god., ali i onih iz 2022. i 2023. god., postoje nejasnoće koje gledajući MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD, ne bi trebalo postajati. U nekim slučajevima je bilo javnih poziva koji su otkazani, zbog neusklađenosti sa zahtevima propisa, ili iz drugih razloga utvrđenih tokom procesa sprovođenja.
  - Takođe, procena projekata u barem nekim slučajevima, kao i objavljivanje rezultata, nije u skladu sa zahtevima uredbe. U jednom slučaju se primećuje da su prilikom objavljivanja rezultata, rezultati i bodovi objavljeni i za neprofitne OCD, što je suprotno zahtevima uredbe.³⁵ Uočeno je i da je ponuđen znatno manji iznos finansiranja od iznosa sa kojim je aplicirala OCD korisnica, bez smanjenja projektnih aktivnosti, te bez odgovarajućih obrazloženja zašto je takvo finansiranje smanjeno, što je takođe suprotno zahtevima uredbe i priručniku za njegovu sprovođenje.³⁶ Bilo je slučajeva da zahtevi javnog poziva nisu primenjeni na podnosiocima aplikacija (Opština Prizren 2020).³⁷ Međutim, izveštaj Nacionalne kancelarije revizije za 2021. god. pokazuje poboljšanje u sprovođenju preporuka iz prethodne godine u slučaju opštine Prizren.³⁸
  - Generalno, nedostajao je proces konsultacija budžetskih organizacija sa OCD u planiranju finansijske podrške za OCD. Istovremeno, u mnogim institucijama godišnji planovi javnog

---

finansiranja nevladinih organizacija, 2021, https://www.zka-rks.org/ep-content/uploads/2021/07/RAP_FinancimiiOJQ_Shqip.pdf?fbclid=IëAR2gEgOGënRxecSov8UOJ_Og2g7G64KfiPjCcm5rJojE0eb5rKxzZ38A-cë
34 <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=14831>

35 Javni poziv Opštine Priština, 2023.

36 Potvrđeno u nekim od intervjua obavljenih sa predstavnicima nevladinih organizacija, tokom procesa procene Strategije. 37 IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA GODIŠNJE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE OPŠTINE PRIZREN ZA 2020. GOD., str.15, https://www.zka-rks.org/wp-content/uploads/2021/07/RaportiAuditimit_K_PZ_2020_Shqip.pdf

38 IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA GODIŠNJE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE OPŠTINE PRIZREN ZA 2021. GOD., str.24.

https://zka-rks.org/wp-content/uploads/2022/06/RaportiAuditimit_K_PZ_2021_Shqip-1.pdf

finansiranja OCD nisu objavljeni.³⁹

- U pojedinim, ali retkim slučajevima, projekti OCD su finansirani bez javnih poziva.⁴⁰
- U 2022. god. 5% javnih institucija nije objavilo izveštaje na platformi javnog finansiranja OCD⁴¹. To je onemogućilo KDU da proceni da li je bilo javnih poziva ili ne, pa je Uredu premijera otežana procena realizacije ispunjenosti ovog pokazatelja.
- Može se zaključiti da u nekim slučajevima postoji nedostatak institucionalnih kapaciteta za sprovođenje javnih poziva u skladu sa kriterijumima propisa. Izveštaj o napretku Evropske komisije za Kosovo za 2022. god. takođe donosi ovaj zaključak.⁴² Međutim, kako se ističe u Izveštaju Evropske komisije o napretku Kosova za 2023. god., primena uredbe o javnom finansiranju OCD se postepeno poboljšava.⁴³

Specifični cilj 1: Jačanje kapaciteta ministarstava i opština za sprovođenje standarda javnog finansiranja OCD. U okviru ovog specifičnog cilja, očekivani rezultat do kraja 2021. godine bila je "obuka 300 državnih službenika o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD". Kancelarija za dobro upravljanje u UP-u i Ministarstvo finansija, tokom perioda sprovođenja Strategije, preduzeli su niz radnji kako bi ispunili očekivane rezultate na nivou ovog pokazatelja. Značajan doprinos podizanju kapaciteta državnih službenika u pogledu kriterijuma, standarda i procedura za javno finansiranje OCD dali su projekti tehničke pomoći koje finansira EU, kao što je *EU TA projekat – Podrška sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom*, pružajući opšte obuke, obuke na radnom mestu, informativne sesija i obuke za trenere o javnom finansiranju OCD. Kroz ovu obuku za trenere, 12 državnih službenika je licencirano od strane KIJU koji će pružati obuku o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO u okviru programa Kosovskog instituta za javnu upravu (KIJU). Ovaj doprinos je nastavljen uz podršku TACSO projekta, koji je pomogao da se poboljša platforma za javno finansiranje OCD i poboljša koordinacija procesa izveštavanja. Stoga, ključni razvoji uključuju imenovanje službenika odgovornih za izveštavanje od strane ministarstava i opština, sesije informisanja službenika o njihovim dužnostima i procedurama izveštavanja, obuku na radnom mestu, kao i pripremu kompletnog programa obuke za sertifikaciju 12 trenera o kriterijumima i standardima javnog finansiranja OCD. Osim toga, značajna poboljšanja su napravljena na Platformi javnog finansiranja, koja omogućava direktno izveštavanje i pruža javnosti detaljniji uvid u dodelu sredstava iz javnih izvora OCD. Ovi napori odražavaju širu posvećenost promovisanju transparentnosti i efikasnosti u podeli javnih sredstava za OCD na Kosovu. Ažuriranje platforme preciznijim i vizualiziranim podacima povećalo je transparentnost.⁴⁴ Godišnji izveštaj o sprovođenju Strategije za 2019. god. pokazuje da do ovog perioda, obučeno je oko 135 državnih službenika, uglavnom kroz projekat

39 Izveštaj revizije za godišnje finansijske izveštaje opštine Priština za 2021. god., str. 4. Dostupan na: https://www.prishtinaonlajn.com/uploads/raportiauditimit_k_pr_2021_shqip.pdf

40 Izveštaj revizije za godišnje finansijske izveštaje opštine Gnjilane za 2021. god., str. 10. Dostupan na: https://www.zka-rks.org/ep-content/uploads/2022/05/RaportiAuditimit_K_GL_2021_Shqip.pdf

41 Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Vladinu strategiju za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 za 2022. god., period Procene 2022, str.11.

42 Evropska komisija, Izveštaj Kosova 2022, str.11. Dostupan na: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/Kosovo%20Report%202022.pdf>

43 Evropska komisija, Izveštaj Kosova 2023, str.11. Dostupan na: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%202023%20report.pdf

44 Ibidem.

tehničke pomoći koji je finansirala Kancelarija EU na Kosovu.⁴⁵

Iz analize dokumentacije koja je korišćena za sprovođenje ove procene, iz intervju sa organizacijama civilnog društva i drugim akterima, procenjuje se da su kapaciteti javnih institucija u sprovođenju javnih poziva poboljšani ako se uporedi sa početkom sprovođenja Uredbe MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD. Iako se može proceniti da je ovaj pokazatelj u velikoj meri ispunjen, u nedostatku tačnog broja službenika koji su obučeni tokom perioda sprovođenja Strategije (2019-2021. i do 2023. god.), može se oceniti da je delimično ostvaren.

Specifični cilj 2: Poboljšanje pravnog i institucionalnog okvira za razvoj individualne i korporativne filantropije. U okviru ovog specifičnog cilja uključena su tri pokazatelja koji bi omogućili merenje rezultata u okviru ovog cilja. **Pokazatelj 1 "Potrebni pravni akti za regulisanje individualne i korporativne filantropije izmenjeni ili odobreni"**. Kao rezultat koji se očekivao do kraja 2021. god. bio je *pregled pravnog okvira koji reguliše oblast individualne i korporativne filantropije, uključujući njihovu izmenu i usvajanje*. Međutim, iz analize godišnjih izveštaja o sprovođenju Strategije,⁴⁶ izveštaja o monitoringu pripremljenih od Platforme CIVIKOS⁴⁷, ali i iz intervju obavljenih tokom procene, ustanovljeno je da je tokom perioda sprovođenja Strategije, nije bilo razvoja od strane nadležnih državnih institucija za koje bi se smatralo da su unapredile pravni okvir koji pokriva oblast filantropije.

Tokom perioda sprovođenja Strategije, primećuje se da je poduzeto nekoliko inicijativa, posebno od strane civilnog društva, uglavnom na nivou analiza. Forum za građanske inicijative je 2019. god. objavio analizu pod nazivom „Analiza kosovskog zakonodavstva u vezi sa filantropijom i OCD“,⁴⁸ koji se sveobuhvatno bavio postojećim pravnim okvirom koji pokriva sektor OCD, nudeći i komparativnu analizu sa drugim zemljama u regionu i šire, uglavnom u vezi sa pitanjima poreskih olakšica i sponzorstava. Analizom su identifikovani neki nedostaci i/ili kontradiktornosti u poreskom zakonodavstvu. Iako je ova analiza razmatrana kao polazna tačka za širi koncept koji ima za cilj da se bavi pitanjima filantropije.⁴⁹ Sa pravne tačke gledišta, ne može se dokazati da je od ovog perioda došlo do bilo kakvog značajnog razvoja u oblasti filantropije.

KSCF je u procesu razvoja analize pravnog i regulatornog okvira za filantropiju na Kosovu.⁵⁰ Ova analiza se razvoja od KSCF u saradnji sa European Center for Not-for-Profit Law, u okviru programa Aktivnosti građanskog angažovanja (CEA). Analiza ima za cilj da zauzme sveobuhvatan i višeslojni pristup glavnim preprekama koje ometaju razvoj individualne i korporativne filantropije, te će pružiti evropske uporedne prakse, predlagajući i konkretna rešenja za identifikovane probleme.

45 GODIŠNJI IZVEŠTAJ O SPROVOĐENJU VLADINE STRATEGIJE ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023 ZA 2019. GODINU, jun 2020. str. 21. dostupan na: <https://zqm.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/dokumentet/RAPORTI%20VJETOR%20P%C3%8BR%20STRATEGJIN%C3%8B%202019-TD.pdf>

46 Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Vladinu Strategiju za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023, izveštajni period 2022. god.; Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Vladinu Strategiju saradnje sa civilnim društvom 2019-2023, izveštajni period, 2021.

47 Izveštaj monitorisanja CiviKosa, Izveštaj o monitorisanju sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023. Perspektiva Sekretarijata Platforme CiviKos, Priština, oktobar 2023. Dostupan na: https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/10/Raporti-3_compressed.pdf.

48 Forum za građanske inicijative, Analiza kosovskog zakonodavstva sa filantropijom i NVO, 2019.. Dostupan na: https://fiq-fci.org/file/repository/fiq-fci.org/Analize_legislacionit_te_Kosoves_per_filantropi_dhe_OIQ.pdf

49 Ibidem, str. 9.

50 Intervju sa Dren Puka, KSCF, 11.10.2023.

Analiza će poslužiti kao osnova za pokretanje političkog dijaloga koji promoviše kulturu individualnog davanja za opšte javno dobro. **Pokazatelj 2 “Broj poreskih službenika obučenih za filantropske prakse administracije poreskih olakšica”**. Očekuje se da će do kraja 2021. god. 40 službenika PAK-a biti obučeno, u skladu sa međunarodnim praksama koje se odnose na beneficije za OCD. Iz podataka dobijenih tokom procesa procene Strategije, primećuje se da ovaj rezultat nije postignut. Iako je bilo dilema da li je ovaj pokazatelj vezan za preliminarni pokazatelj koji se odnosi na reviziju zakonskog okvira, koja bi prethodila obuci, obuka poreskih službenika bi se mogla obaviti i pod postojećim zakonskim okvirom, a to bi dodatno unapredilo sprovođenje postojećeg pravnog okvira. **Pokazatelj 3 “% rasta individualne i korporativne filantropije na godišnjem nivou”**. Strategija je imala za cilj da ima pozitivne efekte na povećanje individualne i korporativne filantropije na 25% u 2021. godini. Iako bi ovi slučajevi mogli i trebali biti registrovani u PAK-u, nedostaju statistički podaci koji su dostupni timu za procenjivanje da bi procenili ovaj pokazatelj.⁵¹

Specifični cilj 3 “Regulisanje dodele javne imovine na korišćenje OCD”. Tokom perioda sprovođenja Strategije stvorena je pravna osnova za obezbeđivanje javne opštinske imovine za OCD. Zakon br. 06/L-092 o davanju na korišćenje i o razmeni opštinske nepokretne imovine, usvojen 2019. god., u članu 7, stav 3, predviđa da “3. Opštine mogu kratkoročno dati na korišćenje opštinsku nepokretnu imovinu organizacijama civilnog društva kako bi se ispunio opšti interes.” Tu se isto predviđa da se procedure davanje na korišćenje utvrđuju podzakonskim aktom koji usvaja Vlada.⁵² Dok je 2020. god. usvojena Uredba (QRK) br. 09/2020 o utvrđivanju procedure za davanje na korišćenje i zamenu nepokretne imovine opštine⁵³, kojim je u članu 16. stvorena mogućnost davanja na privremeno korišćenje nepokretnosti opština, za OCD koje obavljaju delatnost na teritoriji opštine, radi ostvarivanja opšteg interesa, a na osnovu kriterijuma o kojima se odlučuje internim aktom opštine.⁵⁴ Ovo je takođe uključivalo izdavanje informativnih cirkulara za opštine u vezi sa davanjem opštinske javne imovine na korišćenje od strane OCD.⁵⁵ Stoga, što se tiče prvog pokazatelja u okviru ovog specifičnog cilja “državne svojine date na korišćenje OCD na osnovu standarda, kriterijuma i transparentnih procedura” što se tiče stvaranja zakonske osnove, može se proceniti da je ovaj pokazatelj dostignut do 2021. god. i da se može primeniti u praksi. Što se tiče drugog pokazatelja, koji se odnosi na obuku opštinskih državnih službenika o kriterijumima i procedurama za davanje javne imovine na korišćenje OCD, kroz godišnje izveštaje o praćenju Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom, prijavljeno je da je bilo rezultata. Međutim, nisu dati podaci o tačnom broju službenika koji su obučeni tokom perioda sprovođenja Strategije. Što se tiče trećeg pokazatelja koji se tiče kreiranja elektronskog registra javne imovine koja je data OCD, nije bilo prijavljenih rezultata.⁵⁶ Međutim, tokom meseca juna 2023, MALS je potvrdio da će uključiti stvaranje elektronskog registra državne imovine koja je data na korišćenje za OCD, na platformi e-opštine, kroz drugu fazu razvoja i funkcionalizacije ove platforme. Uredbom je utvrđeno da opštine moraju na svojim veb stranicama objaviti registar imovine date na korišćenje OCD, a u okviru plana aktivnosti Strategije (2.2.3) predviđen je *Razvoj elektronskog registra državne imovine dodeljene na korišćenje OCD*, kao aktivnost pod odgovornošću MALS,

51 Kancelarija za dobro upravljanje u UP nije bila u mogućnosti da pruži informacije timu za evaluaciju da li je došlo do povećanja individualne i korporativne filantropije tokom perioda implementacije Strategije.

52 Član 7, st. 4 Zakona br. 06/L-092 o davanju na korišćenje i o razmeni opštinske nepokretne imovine, dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=30537>

53 Uredba (VRK) Br. 09/2020 o utvrđivanju procedura o davanja na korišćenje i o razameni opštinske nepokretne imovine. Dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=30537>

54 Ibidem.

55 Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Vladinu strategiju za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023, Kancelarija za dobro upravljanje, Ured premijera, 2023, str. 43-44.

56 Ibidem, str. 44.

MUP i UP. Dakle, čak i ako opštine daju na korišćenje nekretnine OCD, što je potvrđeno u nekim od intervjua sa OCD⁵⁷, u nedostatku registra, nedostaje odgovarajuća transparentnost, te je nemoguće objaviti podatke o davanju imovine na korišćenje. **Shodno tome, realizacija specifičnog cilja strategije može se proceniti da je ostvarena samo delimično.**

Specifični cilj 4 "Stvaranje sistema sufinansiranja projekata OCD koje finansira Evropska unija".

Iz podataka dobijenih tokom procene Strategije, može se zaključiti da nije bilo pomaka u postizanju rezultata u okviru ovog specifičnog cilja. Iz razgovora sa predstavnicima civilnog društva ističe se nedostatak institucionalne volje za razvoj sistema sufinansiranja projekata OCD.⁵⁸ U okviru ovog specifičnog cilja predviđena su tri pokazatelja: odobrenje regulatornog i institucionalnog okvira za sufinansiranje projekata OCD koje podržava EU; obuka osoblja i operacionalizacija sistema sufinansiranja i najmanje 100 sufinansiranih projekata OCD do 2021. god. Sistem sufinansiranja OCD, sa pravne tačke gledišta, mogao bi se realizovati i revizijom uredbe MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD, koji je kao takav već pokrenut⁵⁹ da se promeni⁶⁰ da bi se dalje unapredio proces javnog finansiranja OCD. Međutim, nije bilo rezultata koji su raportirani u vezi sa promenama do faze izrade ovog izveštaja.

Sažetak realizacije aktivnosti

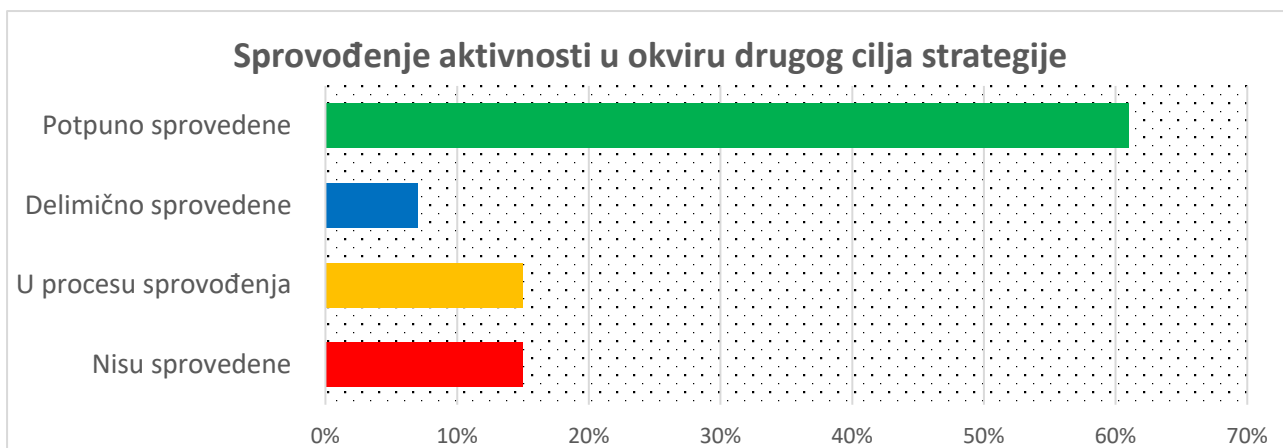
Ako analiziramo aktivnosti koje su predviđene akcionim planom, u okviru Strateškog cilja, uočavamo da je najveći napredak ostvaren u aktivnostima vezanim za javno finansiranje OCD, uključujući usavršavanje institucionalnih kapaciteta i stvaranje više transparentnog procesa javnog finansiranja OCD. U periodu sprovođenja Strategije uočava se postepeno poboljšanje sprovođenja MF. Br. 04/2017 za kriterijume, standarde i procedure javnog finansiranja OCD, a ovo poboljšanje se može prepisati i rezultatima aktivnosti sprovedenih u okviru Strategije i akcionog plana. Međutim, evidentno je da je veliki broj aktivnosti ostao nerealizovan. Nije bilo značajnijeg pomaka u aktivnostima vezanim za stvaranje povoljnijeg okruženja za razvoj filantropije, kao i aktivnosti vezane za sufinansiranje projekata OCD, uključujući stvaranje potrebne zakonske osnove za ovu svrhu. Što se tiče sprovođenja aktivnosti, godišnji izveštaji koje priprema Kancelarija za dobro upravljanje u UP, kao i izveštaji o monitoringu koje priprema Građanska platforma, daju pregled realizacije aktivnosti Strategije za ovaj cilj, kao na slici 9 u nizu.

57 Intervju sa Dorina Lluka, YMCA, 10.10.2023.

58 Intervju sa: Dren Puka; Avdyl Gashi; Vlorian Molliqaj.

59 UREDBA MF - BR - 04/2017 O KRITERIJUMIMA, STANDARDIMA I PROCEDURAMA JAVNOG FINANSIRANJA NVO. Dostupna na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=14831>

60 Evropska komisija, Izveštaj Kosova 2023, str.11. Dostupan na: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%202023%20report.pdf

Slika 9. Stepen sprovođenja aktivnosti u okviru drugog cilja Strategije

Izvor: Godišnji izveštaji UP; Platforma CiviKosa, Izveštaj o monitorisanju sprovođenja strategije za 2022. god.

Procena efektivnosti

Jedan od izazova u proceni efikasnosti sprovođenja Strategije u celini, ali i u smislu ovog strateškog cilja, jeste to što je tokom procesa planiranja državnog budžeta nedostajala veza između planiranja i raspodele budžeta prema aktivnostima i troškova, koji je uključen u plan sprovođenja.⁶¹ Iz tog razloga, za neke od specifičnih ciljeva, došlo je do nedostatka budžetskog pokrića za planirane troškove aktivnosti Strategije. Na primer, iako su postojali pokazatelji koji su predviđali sufinansiranje projekata NVO i pomoć EU, nije bilo budžetiranja za sufinansiranje tokom ovog perioda sprovođenja Strategije. Sa druge strane, uočeno je da bi procena troškova sprovođenja Strategije trebala biti sadržajnije, stvarnija i jasnija. Međutim, nije svaki put budžetiranje bilo uzrok neostvarivanja rezultata predviđenih Strategijom, jer neki od ciljeva nisu zahtevali dodatni budžet osim operativnog, imajući u vidu da je isti mogao biti realizovan u okviru delokruga institucija. Ovde posebno treba istaći željene rezultate vezane za izradu i reviziju pravnog okvira, kao što su: Slučaj stvaranja pravnog okvira za sufinansiranje projekata OCD; Pregled pravnog okvira za filantropiju, itd. Međutim, u oba ova slučaja, finansijski i budžetski uticaj Strategije bi prevazišao aktivnosti koje su tamo predviđene, npr. u dodatnom budžetu za sufinansiranje projekata OCD i efekte na poreske prihode ukoliko je bilo uplitanja u poreski sistem kao rezultat pravila koja se odnose na filantropiju. Na kraju, ovaj trošak Strategije nije adekvatno analiziran i planiran.

Niz aktivnosti za podizanje kapaciteta državnih službenika, održavanje i unapređenje elektronske platforme za javno finansiranje OCD, kao i druge promotivne aktivnosti, podržani su od strane EU projekta "Support to the implementation of the Government Strategy for Cooperation with Civil Society" (Podrška sprovođenju Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom), koji je završen 2020. god. Projekat je odigrao ključnu ulogu u podršci UP-u i Ministarstvu finansija u izgradnji celokupnog sistema javnog finansiranja OCD, uključujući tehničku pomoć u izradi pravnog osnova i prateće dokumentacije. Deo aktivnosti, posebno unapređenje Platforme za Javno finansiranje OCD, nastavljeno je kroz TACSO projekat koji je već u toku i koji će u velikoj meri zadovoljiti

⁶¹ Intervju sa G. Habit Hajredini, Kancelarija za Dobro upravljanje, Ured premijera.

potrebe tehničke podrške u godinama koje dolaze.

Jedan od izazova u proceni efikasnosti sprovođenja Strategije je nepovezanost planiranja i raspodele državnog budžeta tokom procesa planiranja budžeta, posebno u odnosu na aktivnosti i troškove koji su uključeni u plan sprovođenja. To je dovelo do nedostatka budžetske pokrivenosti za neke od specifičnih ciljeva Strategije, posebno u oblasti konsultacija i drugih pitanja. Međutim, timu za procenu Strategije nisu bile dostupne konkretne informacije o budžetskim iznosima koji su izdvojeni i utrošeni na aktivnosti vezane za sprovođenje Strategije, kao i da li su oni efikasno potrošeni, jer u većini slučajeva nisu bili odvojeni od drugog budžeta institucije. S tim u vezi, preporučuje se da godišnji izveštaji o sprovođenju Strategije daju tačnije informacije o sprovođenju, uključujući i budžetske aspekte.

Procena relevantnosti

Prilikom procene Strategije, kroz analizu dokumenata, kroz razgovor sa akterima vlasti i predstavnicima civilnog društva, uključujući i članove Saveta za saradnju Vlade sa civilnim društvom, istaknuto je da su strateški ciljevi "*Unapređenje institucionalnog i pravnog okvira za finansiranje održivog razvoja programa i projekata OCD od javnog interesa*" imala je relevantnost i ostaje relevantna za naredni ciklus strateškog planiranja koji pokriva ovu oblast. Svi specifični ciljevi u okviru ovog cilja ocenjeni su kao relevantni, s obzirom na njihov značaj za stvaranje okruženja održivog razvoja za OCD. Vladini akteri i oni iz civilnog društva dali su istu ocenu u pogledu relevantnosti. U okviru ovog strateškog cilja ostvaren je značajan napredak u delu koji se odnosi na procedure javnog finansiranja OCD, uključujući povećanje transparentnosti i odgovornosti u pogledu javnog finansiranja OCD, kroz otvaranje javnih poziva, objavljivanje potpunijih izveštaja o finansiranju projekata OCD, uključujući unapređenje elektronske platforme. Uprkos tome, cilj u celini ostaje relevantan zbog potrebe da se nastavi sa ispunjavanjem i unapređenjem ispunjavanja kriterijuma javnog finansiranja OCD, kontinuiranim podizanjem kapaciteta institucija, unapređenjem zakonske osnove koja pokriva oblasti filantropije, te stvaranje sistema sufinansiranja projekata OCD.

Procenjuje se da nivo instrumenata za merenje napretka, kao što su pokazatelji ili ciljevi (targeti), treba da ima bolju pokrivenost obima ciljeva, kao i da, pored kvantitativnog merenja, obezbedi mogućnost kvalitativnog merenja postizanje ciljeva. U nekim slučajevima pokazatelji, ali i postavljeni ciljevi (targeti) su bili ambiciozni i nisu izgrađeni na osnovu odgovarajuće procene.

Procena uticaja

Usvajanje Uredbe MF. Br. 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO⁶² ima značajan uticaj na način na koji se pruža javna finansijska podrška OCD. Shodno tome, povećana je transparentnost i odgovornost javnih institucija u slučaju pružanja javne podrške OCD-ima i povećana je konkurentnost među OCD u pogledu projekata koji se realizuju iz javnih fondova.⁶³ Tokom perioda sprovođenja Strategije, uočava se kontinuirani napredak u pogledu realizacije javnih poziva za finansiranje projekata OCD. Osim unapređenja sistema sprovođenja kriterijuma javnih poziva, unapređen je i proces izveštavanja za javnu finansijsku podršku OCD, što je uticalo na povećanje transparentnosti i odgovornosti javnih institucija.

62 UREDBA MF - BR - 04/2017 O KRITERIJUMIMA, STANDARDIMA I PROCEDURAMA JAVNOG FINANSIRANJA NVO, vidi na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=14831>

63 Intervju sa: Dren Puka; Vlorian Molliqaj; Avdyl Gashi; Trendeline Dreshaj; Dardan Kryeziu.

Iako izazova i dalje ima, uglavnom zbog nedostatka ljudskih resursa, kao i izazova vezanih za podizanje i održavanje kapaciteta ljudskih resursa, Strategija je imala pozitivan uticaj na unapređenje sistema javnog finansiranja OCD, zasnovanog na uredbi MF. Br. 04/2017.⁶⁴ Uticaj Strategije se može pozitivno oceniti i u smislu stvaranja pravnih pravila za korišćenje javne opštinske imovine za OCD.⁶⁵

Što se tiče konkretnih pokazatelja, koji se odnose na pravni okvir koji pokriva oblast filantropije, kao i stvaranje sistema sufinansiranja projekata OCD, Strategija nije imala očekivani uticaj. To je rezultiralo nepostojanjem stabilnog i raznolikog sistema finansiranja OCD. Mnogi faktori su uticali tu, uključujući COVID 19 i nedostatak istinske volje za unapređenjem sprovođenja Strategije u ovim oblastima.⁶⁶ To može potvrditi i neispunjavanje aktivnosti predviđenih akcionim planom za realizaciju Strategija.

Procena održivosti

Od 2017. god., Vlada Republike Kosovo, preko Ureda premijera i Ministarstva finansija, posvećena je stvaranju transparentnog sistema javnog finansiranja OCD. Kreiranje pravila za transparentno finansiranje, obezbeđivanje obuke za centralni i lokalni nivo, kreiranje platforme koja omogućava onlajn izveštavanje i pružanje kontinuiranih saveta KDU i Ministarstva finansija svim javnim institucijama tokom implementacije uredbe MF. Br. 04/2017, ukazuje na održivost i kontinuirani napredak sistema. Iz izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja budžetskih organizacija, koje je objavila Nacionalna kancelarija revizije, tokom poslednjih godina uočava se manji broj nalaza, što takođe ukazuje na postepeno povećanje kapaciteta javnih institucija u sprovođenje javnih poziva za finansiranje projekata OCD. Stoga, što se tiče javnog finansiranja OCD, može se zaključiti da je sistem kao takav stvoren, da funkcioniše i da je održiv. Odlučeno je čak i o aspektima koji se odnose na regulisanje zakonskih kriterijuma za davanje na korišćenje javne opštinske imovine, održane su neke obuke i postoje inicijative za stvaranje javnog registra. Međutim, u ovoj fazi je prerano za procenu održivosti sistema dok se ne počne primenjivati u praksi.

Međutim, održivost celokupnog sistema u smislu institucionalnog i pravnog okvira za finansiranje održivog razvoja programa i projekata OCD od javnog interesa biće nepotpuna bez postizanja rezultata u pogledu svih pokazatelja koji su bili deo ovog strateškog cilja, posebno stvaranje sistema sufinansiranja, i revizija zakonskog okvira koji reguliše aspekte filantropije.

Tabela procene pokazatelja

Procena realizacije drugog strateškog cilja vrši se kroz pokazatelje i ciljeve definisane u Vladinoj Strategiji za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 i planu njenog sprovođenja. Što se tiče ocenjenog strateškog cilja postignuti rezultati su predstavljeni u nizu:

Tabela 2: Status dostignuća svrha za drugi strateški cilj "Poboljšanja institucionalnog i pravnog okvira za finansiranje održivog razvoja programa i projekata OCD od javnog interesa"

64 Evropska komisija, Izveštaj Kosova 2023, str.11, dostupan na: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%202023%20report.pdf

65 Tokom kreiranja pravnog osnova, MALS je konsultovao OCD, a njihovi komentari i sugestije su uzeti kao osnova. Potvrđeni i preko intervjua obavljenim sa predstavnicima civilnog društva. Intervju sa Dren Puka, KCSF.

66 Intervju sa: Dren Puka; Vlorian Molliqaj; Avdyl Gashi; Trendeline Dreshaj; Dardan Kryeziu.

Strateški cilj 2: Poboljšanja institucionalnog i pravnog okvira za finansiranje održivog razvoja; programa i projekata OCD od javnog interesa

Pokazatelj	Osnovna vrednost	Privremeni cilj [2019]	Konačni cilj 2021	Željeni rezultat	Postignuti rezultat
Procenat institucija koje sprovode javne pozive za finansiranje OCD u skladu sa Uredbom o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD.	50%	75%	100% Javni pozivi u potpunom skladu sa Uredbom o kriterijumima, standardima i procedura javnog finansiranja OCD.	Javni pozivi u potpunom skladu sa Uredbom o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD.	Delimično postignuto: - Uglavnom se otvaraju javni pozivi, ali kvalitet poziva i celi proces nije na nivou pune usklađenosti sa uredbom; - Postoji nedostatak institucionalnih kapaciteta za sprovođenje javnih poziva u skladu sa kriterijumima uredbe.
Specifični cilj 2.1: Jačanje kapaciteta ministarstava i opština za sprovođenje standarda javnog finansiranja OCD					
Broj obučenih državnih službenika o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja OCD.	70 obučeni državni službenici		300 obučeni državni službenici		- Delimično postignuto; - Nedostaju podaci o tačnom broju obučenih državnih službenika;
Specifični cilj 2.2: Poboljšanje pravnog i institucionalnog okvira za razvoj individualne i korporativne filantropije.					
Potrebni pravni akti za regulisanje individualne i korporativne filantropije izmenjeni ili usvojeni	0		100%		- Nije postignuto
Broj poreskih službenika obučenih za filantropske prakse administracije poreskih olakšica za	0		40		- Nije postignuto

filantropiju					
% rasta individualne i korporativne filantropije na godišnjem nivou.	0		25%		- Nema informacija
Specifični cilj 2.3: Regulisanje dodele javne imovine na korišćenje OCD.					
Državna svojstva data na korišćenje OCD na osnovu standarda, kriterijuma i transparentnih procedura	0		Sprovedeno		- Postignuto barem u pogledu zakonske regulative
Broj državnih službenika obučanih za primenu standarda, kriterijuma i procedura za davanje javne imovine na korišćenje OCD	0		30		- Prijavljeno je o razvoju obuka, ali nema podataka o broju učesnika
Elektronski registar javne imovine koja je data na korišćenje OCD je razvijen i funkcionalan	0		Razvijen		- Nije postignuto
Specifični cilj 2.4: Stvaranje sistema sufinansiranja projekata OCD koje finansira Evropska unija					
Pokazatelj: Odobrenje regulatornog i institucionalnog okvira za sufinansiranje projekata OCD koje podržava EU	0		Usvojen		- Nije postignuto
Pokazatelj: Broj relevantnog osoblja odgovorne institucije koje je obučeno za sprovođenje standarda i procedura za sufinansiranje projekata OCD koje finansira EU	0		Razvijen		- Nije postignuto
Pokazatelj: Povećanje broja projekata OCD koje finansira EU	0		100		- Nije postignuto

2.3. STRATEŠKI CILJ 3: RAZVOJ TRANSPARENTNIH PRAKSI I POSTUPAKA ZA UGOVARANJE OCD U PRUŽANJU JAVNIH USLUGA

Efektivnost

Iako je započeo rad u pravcu stvaranja transparentnih procedura za ugovaranje OCD za pružanje javnih usluga, do sada nema merljivih rezultata u ispunjavanju pokazatelja obuhvaćenih ovim ciljem. CIVIKOS je u saradnji sa KDU/UP i Ministarstvom finansija u 2022. god. izradio analizu koja identifikuje ključna pitanja iz ugla potrebe zakonske regulative u vezi sa ugovaranjem usluga. Ova analiza pod nazivom "Dokument politike u vezi sa ugovaranjem usluga od strane OCD"⁶⁷ pokazuje da postoji pravni osnov u Zakonu o javnim nabavkama, da se podzakonskim aktom uredi ugovaranje usluga. U dokumentu se takođe ističe da je, na osnovu prakse EU, moguće na poseban način tretirati ugovaranje usluga sa OCD. Ova analiza procenjuje pravnu infrastrukturu ugovaranja usluga sa OCD u Republici Kosovo, pokrivajući sve sektore i posebne zakone koji omogućavaju ugovaranje usluga sa OCD, i istovremeno nudi preporuke za regulisanje podzakonskim aktima u oblasti ugovaranja usluga sa OCD, predlažući osnovnu strukturu podzakonskog akta koja bi morala proistići iz Zakona o javnim nabavkama.⁶⁸

S obzirom da su svi specifični ciljevi u okviru ovog strateškog cilja međusobno povezani, nedostatak rezultata u stvaranju zakonskih mehanizama za ugovaranje usluga onemogućio je postizanje rezultata u okviru konkretnih ciljeva.

U vreme ove procene, tim za procenu je obavešten da je Ministarstvo finansija u procesu formiranja radne grupe za izradu podzakonskih akata koji proizilaze iz Zakona o javnim nabavkama, a takođe je zatražilo od Saveta za saradnju Vlade sa Civilno društvo da odabere članove iz civilnog društva koji će biti deo te radne grupe.⁶⁹

Sažetak realizacije aktivnosti

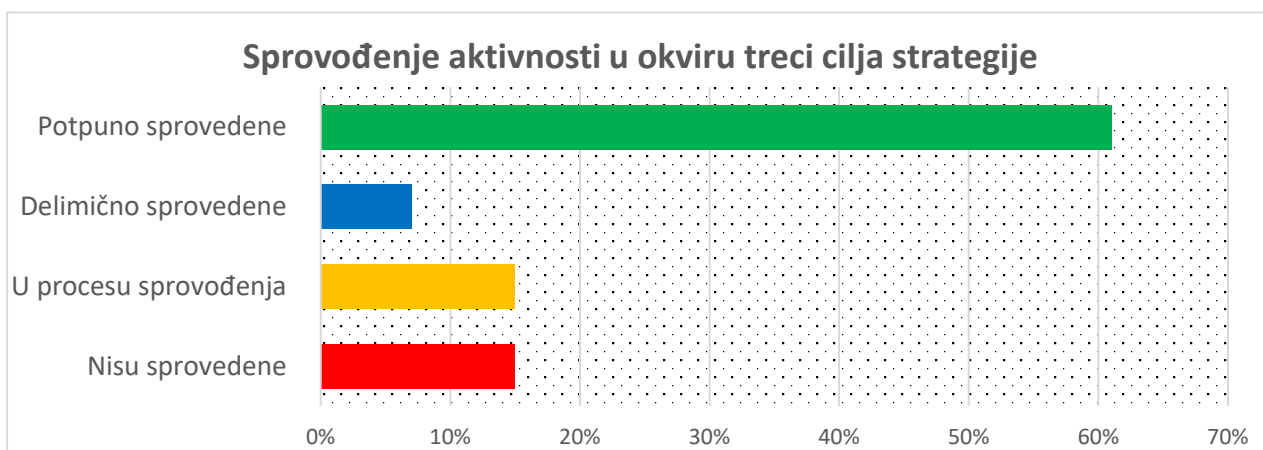
Kao što se vidi na slici 10, u okviru ovog cilja nema u potpunosti realizovanih aktivnosti. Shodno tome, samo 33% aktivnosti je u ranoj fazi početka sprovođenja.

---

67 Platforma CIVIKOS, dokument politika koji se odnosi na ugovaranje usluga od strane OCD, 2022. Dostupan na: <https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/12/DOKUMENT-I-POLITIKAVE-LIDHUR-ME-KONTRAKTIMIN-E-SHERBI-MEVE-NGA-OSHC-te.pdf>

68 Ibidem.

69 Intervju sa G. Dardan Kryeziu, Platforma CIVIKOS, Priština, oktobar 2023.

Slika 10. Stepen sprovođenja aktivnosti u okviru trećeg cilja Strategije

Izvor: Godišnji izveštaji UP; Platforma Civikos, Izveštaj o monitorisanja 2022, Sprovođenje vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023

Efikasnost

I vladine institucije i OCD potvrdile su da su u periodu na koji se Strategija pokriva, finansijska sredstva za oblast koja reguliše ugovaranje usluga na nivou centralne vlade bila nedovoljna. Međutim, treba naglasiti da je postizanje rezultata u okviru mnogih konkretnih ciljeva u ovoj fazi povezano sa izradom pravnog okvira, za što se ne može reći da nije bilo institucionalnih kapaciteta institucija niti podrške donatora i civilnog društva.

Relevantnost

Strateški ciljevi kao takvi i svi specifični ciljevi bili su i ostaju relevantni. Organizacije civilnog društva nude usluge u socijalnoj i porodičnoj, zdravstvenoj, obrazovnoj, kulturnoj, ali i u drugim oblastima.⁷⁰ Pored toga, postoji zakonska osnova u zakonodavstvu o zdravstvu, obrazovanju, socijalnim i porodičnim uslugama, kao i zakonodavstvu o socijalnim preduzećima, da javne institucije ugovaraju usluge od OCD. Međutim, nedostatak detaljnih procedura za ugovaranje usluga, ali i definisanje ekonomskih aktivnosti OCD u skladu sa poreskim zakonodavstvom, stvorili su poteškoće u ugovaranju usluga koje je u mnogim slučajevima bilo neophodno ugovarati iz perspektive javnih institucija. Stoga, strateški cilj, a i specifični ciljevi, ostaju relevantni za tretiranje u budućem procesu strateškog planiranja. Relevantnost i potrebu za rešavanjem potvrđuje i javni sektor⁷¹ ali i iz civilnog društva.⁷² Istovremeno, preporuke su date i od tematske grupe za ovaj cilj, formirane na nivou Saveta za saradnju sa civilnim društvom, koja bi kao takva trebalo da se bavi u narednom periodu strateškog planiranja.

Uticaj i održivost

Budući da nije bilo suštinskih aktivnosti koje bi uticale na realizaciju ciljeva Strategije u okviru ovog cilja, uticaj Strategije u ovoj oblasti je gotovo nemoguće meriti. Međutim, tokom 2023. god. pokrenuto je nekoliko inicijativa u kontekstu stvaranja

⁷⁰ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=3766190800165042&set=pcb.3766194436831345>

⁷¹ Intervju sa Enis Spahiu, z. Generalnog sekretara, Ministarstvo finansija, 09.10.2023.

⁷² Intervjui obavljeni sa Vlorian Molliqaj, Dren Puka; Agmie Osmani; Dardan Kryeziu; Avdyl Gashi.

pravnog osnova za ugovaranje usluga OCD, za koje se očekuje da će imati pozitivne uticaje u budućnosti. S druge strane, u nekim oblastima stvoreni su kapaciteti organizacija civilnog društva za pružanje usluga, bilo kroz podršku donatora ili subvencije javnih institucija. Stoga bi stvaranje pravnog mehanizma za ugovaranje ovih OCD u pružanju javnih usluga omogućilo da se osigura njihova održivost i napredak, a istovremeno bi se omogućilo korisnicima da dobiju profesionalne usluge.

Tabela pokazatelja

Tabela 3: Status ostvarivanja svrha za treći strateški cilj "Razvoj transparentnih praksi i postupaka za ugovaranje OCD u pružanju javnih usluga"

Strateški cilj 3: Razvoj transparentnih praksi i postupaka za ugovaranje OCD u pružanju javnih usluga			
Pokazatelj	Osnovna vrednost	Konačni cilj 2021	Postignuti rezultat
Broj OCD ugovorenih za pružanje javnih usluga putem javnih poziva	Broj projekata OCD ugovorenih	20%	Nije postignuto
Specifični cilj 3.1: Poboljšanje pravnog i institucionalnog okvira za regulisanje ekonomskih aktivnosti OCD-a.			
Pojašnjeni pravni standardi i procedure za ekonomske aktivnosti OCD	0	Definisano zakonodavstvo o oporezivanju preduzeća za privredne aktivnosti OCD (osim za OCD sa statusom javnog korisnika); Izrađene su smernice za poresku upravu za obuku aktivnosti OCD	Nije postignuto
Broj relevantnog osoblja Poreske uprave koji je obučen za korišćenje standarda i procedura za regulisanje privredne delatnosti OCD	0	30	Nije postignuto
Procenat OCD koje su imale koristi od poreskih olakšica i drugih fiskalnih pogodnosti	0	50%	Nije postignuto
Specifični cilj 3.2: Unapređenje znanja institucija o postojećim mogućnostima (modelima) za ugovaranje OCD			
Pokazatelj: Broj centralnih i lokalnih institucija je ispunjen i potrebna je procena da bi se identifikovale oblasti u kojima OCD mogu da pružaju javne usluge	3	14	Nije postignuto

Pokazatelj: Broj obučениh državnih službenika u oblasti ugovaranja OCD u pogledu različitih modela pružanja javnih usluga	10	30	Nije postignuto
Pokazatelj: Broj ministarstava i opština koje su ugovorile OCD za pružanje javnih usluga	5	20	Nije postignuto
Specifični cilj 3.3: Prikupljanje i sistematsko objavljivanje informacija o potencijalu OCD da pružaju javne usluge javnim institucijama			
Pokazatelj: Procenat prikupljanja podataka upotpunjen informacijama o OCD koje mogu pružati javne usluge	0	20%	Nije postignuto
Specifični cilj 3.4: Poboljšanje zakona koji uređuju standarde i procedure za pružanje javnih usluga od strane OCD-a			
Pokazatelj: Zakon koji uređuju standarde i procedure za pružanje javnih usluga od strane OCD-a je izmenjen	0	Sprovođenje neophodnih izmena relevantnih zakona	Nije postignuto
Pokazatelj: Određeno osoblje ministarstava i opština koriste onlajn priručnik sa uputstvima o ugovaranju OSHC-a za pružanje javnih usluga na osnovu izmenjenog zakonskog okvira	0	Pripremljen i podeljen priručnik sa uputstvima za ugovaranje OCD za pružanje javnih usluga	Nije postignuto

2.4. STRATEŠKI CILJ 4: POVEĆANJE I PROMOCIJA VOLONTIRANJA U PROGRAMIMA OD JAVNOG INTERESA

Na nivou strateškog cilja "*Povećanje i promocija volonterizma u programima od javnog interesa*" pokazatelj je postojao, ali nije bilo informacija o njegovoj proceni. Na nivou specifičnih ciljeva, od četiri pokazatelja, za dva nije bilo razvoja, dok za dva pokazatelja nema podataka o proceni (vidi tabelu br. 4).

Procena efektivnosti

Ovaj strateški cilj uključivao je tri specifična cilja, a njihova procena je uključivala pet pokazatelja, kao i njihove svrhe. Zbog nedostatka razvoja u vezi sa ovim ciljevima u oblasti volontiranja i nedostatka informacija⁷³, procena dostignuća ciljeva odvojeno za ovu oblast, prema metodologiji korišćenju za ostale ciljeve, bila je nemoguća. Osnivajući se na Akcionom planu Strategije, planirano je da se izrada i usvajanje koncept dokumenta za volontiranje obavi u periodu 2019-2023. Kao rezultat toga, verzija Koncept dokumenta za razvoj volonterizma na Kosovu je pripremljena 2019. god. Tokom 2020. i 2021. god. takođe je razvijeno nekoliko aktivnosti koje se odnose na razgovore sa različitim stranama u vezi sa koncept dokumentom o volonterizmu. Završetak ovog konceptualnog dokumenta predviđen je za 2022. god.⁷⁴, ali dokument još nije finaliziran i nema pomaka u procedurama za njegovo usvajanje.

Istovremeno, mnoge zainteresovane strane koje su konsultirane za potrebe ove procene (vidi aneks 2) smatraju da bi nacrt konceptnog dokumenta u trenutnoj verziji trebalo značajno poboljšati. Ovo je učinjeno jer je politički pristup sistemu volontiranja u Vladi još uvek otvoren za diskusiju. Stoga će se ostale aktivnosti planirane za oblast volontiranja poduzeti tek nakon što se kroz koncept dokument odluču o ovim politikama. Time je napredak u postizanju cilja koji se odnosi na volontiranje još više otežan. Aktivnost koja može pomoći da se razjasni ovaj pristup je korišćenje preporuka koje je dala inicijativa preduzeta uz podršku KCSF u okviru Programa građanskog angažovanja (CEA). To uključuje početnu studiju o volontiranju na Kosovu. Dokument je već u radnoj verziji i nudi konkretne preporuke i rešenja za unapređenje ekosistema volontiranja na Kosovu.

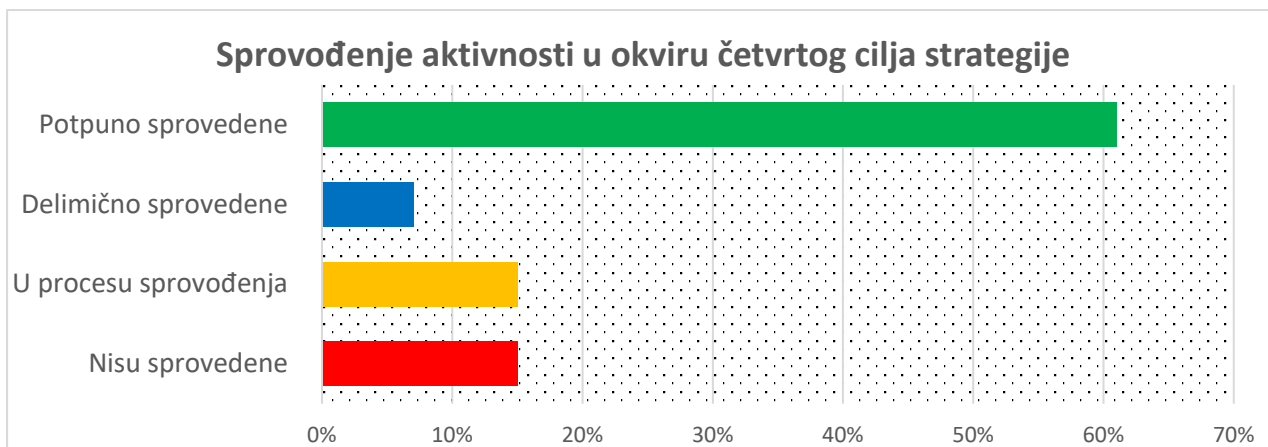
Pored toga, tokom ovog perioda je izgrađena i operacionalizovana onlajn platforma kosovovolunteers.org. Svrha platforme je da okupi volontere i regrutere, istovremeno pružajući alate i resurse koji pomažu u razvoju programa angažovanja zajednice. Platformu "Volonteri Kosova", razvijenu uz podršku UNICEF-a, već koristi Ministarstvo kulture, omladine i sporta. Međutim, izazov je ažuriranje platforme kako bi se zadovoljila predstavljena kretanja i potrebe, kao i kapaciteti MKRS-a za njeno održavanje i unapređenje. Istovremeno, platforma obuhvata samo kategoriju volontera iz redova omladine. Stoga je potrebno njegovo proširenje na druge kategorije volontera.

⁷³ Na primer, za pokazatelj „Procenat građana informisanih o mogućnostima i vrednostima volontiranja“ nije sprovedeno istraživanje koje bi procenilo koliko su građani informisani o mogućnostima i vrednostima volontiranja.

⁷⁴ Izveštaj KDU o sprovođenju Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2022.

Sažetak realizacije aktivnosti

Na osnovu raspoloživih podataka, od ukupno 6 planiranih aktivnosti, 3 aktivnosti su u procesu sprovođenja, dok 3 druge uopšte nisu sprovedene. Shodno tome, 50 posto aktivnosti je u procesu sprovođenja dok 50 posto aktivnosti nije sprovedeno.

Slika 11. Stepen sprovođenja aktivnosti u okviru četvrtog cilja Strategije

Izvor: Godišnji izveštaji UP; Platforma Civikos, Izveštaj o monitorisanja sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023, CIVIKOS, oktobar 2023.

Efikasnost

Vladine institucije, tako i OCD potvrdile su da su u periodu na koji se Strategija pokriva, finansijska sredstva za oblast koja reguliše volontiranje na nivou centralne vlade bila ograničena. Potreba za izdvajanjem finansijskih i ljudskih resursa za volontiranje, s posebnim naglaskom na programe volontiranja mladih, istaknuta je i u Izveštaju Evropske komisije za 2023. god.⁷⁵ Ipak, vredno je napomenuti da su pozitivne aktivnosti zabeležene u podršci koju pruža lokalni nivo, gde je finansiranje volontiranja obezbedilo 10 opština.⁷⁶

Relevantnost

Smatra se da je poduzimanje odgovarajućih mera za izgradnju sistema koji će podržati volonterske aktivnosti važno i relevantno. Okruženje za volontiranje treba poboljšati, uključujući razvoj odgovarajućeg zakonodavnog okvira u skladu sa međunarodnim standardima.⁷⁷ Stopa implementacije jasno pokazuje da su predviđene mere, iako vrlo osnovne, ili ambiciozne ili pod uticajem drugih faktora koji su uticali na njihovo nesprovođenje. Smatra se da je broj volontera koji su zainteresovani i opredeljeni za pružanje svojih volonterskih usluga veliki, te je kao rezultat toga potrebno poduzimanje mera podrške, usmeravanja, finansijskih i drugih institucija⁷⁸. Stoga je potrebno prilagoditi relevantne mere, ali i identifikovati odgovarajuće pokazatelje. Osim toga, potrebno je izbegavati dvosmislene elemente u ovim segmentima. Kada to kažemo, možemo spomenuti primer pokazatelja 4.3.1. *Procenat građana informisanih o mogućnostima i vrednostima volontiranja*, cilj (target) kojeg je % građana koji potvrđuju pozitivan stav prema

75 Izveštaj Evropske komisije o Kosovu 2023 str. 11. Vidi: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%20report_0.pdf

76 Izvor: intervju sa Jehona Gjurgjeala iz organizacije TOKA.

77 Izveštaj Evropske komisije o Kosovu 2023 str. 11. Vidi: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SWD_2023_692%20Kosovo%20report_0.pdf

78 Intervju sa Jehona Gjurgjeala. NVO, TOKA, danum 09.10.2023.

volontiranju i uključenost u volonterske aktivnosti. Tako se jasno uočava nesklad između pokazatelja i cilja, odnosno pokazatelj ima za cilj da izmeri postotak građana koji su upoznati sa mogućnostima volontiranja, dok cilj (target) meri postotak građana koji imaju pozitivan stav prema volontiranju i volonterskim aktivnostima. Biti informisan i imati pozitivan stav o volontiranju čini razliku. Ako istražimo stopu građana koji imaju pozitivan stav prema volontiranju, ne možemo dobiti informaciju o tome koliko ima znanja o mogućnostima i vrednostima volontiranja, kao što pokazatelj zahteva.

Uticaj i održivost

Budući da nije bilo suštinskih aktivnosti u okviru ovog cilja, stoga je i uticaj Strategije na razvoj volonterskog sektora gotovo nemerljiv. Ako govorimo o održivosti, jedina aktivnost koja se može spomenuti je elektronska platforma volontiranja. Kako bi se osigurao njegov uticaj i održivost, važno je osigurati brigu o njegovom održavanju, funkcionalnosti i ažuriranju potrebnim podacima.

Tabela pokazatelja

Tabela 4: Status dostignuća svrha za četvrti strateški cilj "Poboljšanje i promocija volontiranja u programima od javnog interesa"

Strateški cilj 4. Povećati i promocija volontiranje za programe od javnog interesa				
Pokazatelj	Osnovna vrednost	Konačni cilj (2021. god.)	Dostig nuće 2021	Dostig nuće 2023
Pokazatelj: Broj volontera uključenih u OCD	n/a	Povećanje učešća volontera u OCD za 10%.	Nema informacija	Nema informacija
Specifični cilj 4,1: Stvaranje sveobuhvatnog pravnog i institucionalnog okvira za pomoć u razvoju volontiranja				
Pokazatelj: Odobren je sveobuhvatan pravni i institucionalni okvir za podršku razvoju volontiranja	Restriktivni pravni okvir za regulisanje i promociju volontiranja	Potpuno funkcionalan pravni i institucionalni okvir za podršku razvoju volontiranja	Nije bilo pomaka	Nije bilo pomaka
Specifični cilj 4.2: Razvoj kapaciteta OCD-a za regrutaciju, angažovanje i upravljanje volontera.				
Pokazatelj: Razvijena šema grantova za finansiranje aktivnosti za razvoj kapaciteta OCD za efektivno upravljanje volontera		Nekoliko OCD deluju kao volonterski resursni centri za pružanje obuke o efikasnom upravljanju volonterstva	Nije bilo pomaka	Nije bilo pomaka
Pokazatelj: Razvoj Priručnika sa uputstvima o angažiranju i upravljanju volonterima		Pripremljen i distribuiran Priručnik sa uputstvima za angažovanje volontera, na osnovu izmenjenog zakonskog okvira	Nije bilo pomaka	Nije bilo pomaka

Specifični cilj 4.3: Podizanje svesti građana o mogućnostima i vrednostima volontiranja

Pokazatelj: Postotak građana upoznatim sa mogućnostima i vrednostima volontiranja		% građana koji potvrđuju pozitivan stav prema volontiranju i uključivanju u volonterske aktivnosti	Nema informacija	Nema informacija
--	--	--	------------------	------------------

3. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI ZA NADZOR IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE

Savet za saradnju Vlade sa civilnim društvom predstavlja jednu od glavnih zajedničkih zvaničnih struktura između organizacija civilnog društva i Vlade Republike Kosovo. Savet je osnovan odlukom Vlade Republike Kosovo⁷⁹ i funkcioniše kao savetodavni mehanizam za koordinaciju procesa saradnje između vlade i civilnog društva. Savet se sastoji od 29 članova, od kojih su 15 predstavnici civilnog društva i 14 predstavnici institucija Republike Kosovo. Ovim mehanizmom zajednički upravljaju generalni sekretar u Uredu premijera i izvršni direktor Platforme CIVIKOS. Tokom perioda sprovođenja Strategije, 2019-2023, Savet je održao ukupno 11 sednica.⁸⁰ Savet je usvojio svoja pravila rada.⁸¹

Osnovna svrha Saveta je povećanje saradnje Vlade i civilnog društva, promocija i podrška civilnom društvu, kao i obezbeđivanje koordinacije i monitorisanja sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom. U tu svrhu formirana su četiri radna tima u okviru Saveta za svaki cilj Strategije, koje zajednički vode predstavnici civilnog društva i vladinih institucija, dok je Kancelarija za dobro upravljanje/Ured premijera institucija nadležna za koordinira rad Saveta i služi kao sekretarijat ovog Saveta. Pored radnih timova, Platforma CIVIKOS uz podršku Programa građanskog angažovanja (koji sprovodi Kosovska fondacija za civilno društvo (KCSF) u partnerstvu sa Agencijom Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID) na Kosovu) je takođe osnovala četiri tematske grupe prema ciljevima Strategije u sastavu kojih su uključeni predstavnici/aktivisti civilnog društva. Uloga ovih tematskih grupa je da identifikuju glavne izazove u procesu sprovođenja Strategije.⁸² Tematske grupe su osnovane u martu 2022. god., a pripremile su listu preporuka za rešavanje izazova/problema civilnog društva u novoj strategiji, koje su uglavnom zasnovane na izazovima tokom sprovođenja postojeće strategije.

Prema datom mandatu utvrđenim odlukom Vlade o osnivanju, Savet ima značajan mandat u funkciji nadzora nad sprovođenjem Strategije. Većina ispitanika u procesu ove procene dala je mišljenje da je Savet imao izazova u svom funkcionisanju, pa je to uticalo na smanjenje njegovog uticaja na unapređenje ciljeva Strategije. Među glavnim uzrocima koji su uticali na rad Saveta identifikovani su kao u nizu: Savet nije uspeo biti efikasan u proguranju napred sprovođenja Strategija, i to prosto je pretvoren u mehanizam u kojem se izveštava o sprovođenju ciljeva Strategije, i njegova uloga je ostala na tome. Neki od glavnih uzroka vezani su za česte promene predstavnika Vlade u Savetu i na redovnim sednicama Saveta i procesu izbora predstavnika civilnog društva u Savetu, kao što je objašnjeno u nastavku. Česte promene/smene članova koji predstavljaju Vladu, posledično, nedostatak institucionalnog pamćenja za pitanja o kojima se raspravlja i dogovara. Stoga, takav pristup delegiranju odgovornosti na niži nivo zvaničnika, čak i za učešće na redovnim sastancima Saveta je ocenjen kao neozbiljan u kontekstu sprovođenja Strategije i saradnja Vlade sa civilnim društvom.

79 Odluka br. 05/96 Vlade Republike Kosovo o osnivanju Saveta Vlade za saradnju sa civilnim društvom, od 04.02.2019. Vidi: <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/11/Ven-dimi-per-themelimin-e-Keshillit.pdf>

80 IZVEŠTAJ O MONITORISANJU SPROVOĐENJA VLADINE STRATEGIJE ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023, Perspektiva Sekretarijata Platforma Civikos, Priština, oktobar 2023, strana 26. Dostupan na: https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/10/Raporti-3_compressed.pdf

81 Poslovnik o radu Saveta za saradnju Vlade sa civilnim društvom, vidi: <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/11/Rregullat-e-Punes-se-Keshillit-per-Bashkepunim-te-Qeverise-me-Shoqerine-Civile.pdf>

82 IZVEŠTAJ O MONITORISANJU SPROVOĐENJA VLADINE STRATEGIJE ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023, Perspektiva Sekretarijata Platforma Civikos, Priština, oktobar 2023, strana 26. Dostupan na: https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/10/Raporti-3_compressed.pdf

- Proces izbora članova Saveta iz redova civilnog društva, iako konceptualno dobro osmišljen, nije uvek rezultirao najboljom zastupljenošću interesa civilnog društva u Savetu i u odnosu na Vladu. Predstavnici civilnog društva intervjuisani tokom procene istakli su da su neki od predstavnika civilnog društva u Savetu više razmišljali o učešću u Savetu kao svojevrsnu privilegiju pre nego zastupanja interesa civilnog društva i da poguraju procese koji se odnose na stvaranje povoljnijeg okruženja za civilno društvo. To je dovelo do izostanka pritiska civilnog društva, jer je došlo do svojevrsne nepovezanosti između članova civilnog društva izabranih u Savetu i samog civilnog društva koje ih je izabralo.

Što se tiče institucionalnih mehanizama, Kancelarija za dobro upravljanje u UP je odigrala ključnu ulogu u procesima sprovođenja strategije i u saradnji sa civilnim društvom uopšte. Međutim, delokrug KDU je vrlo širok i ne pokriva samo područja strategije, pa je s ljudskim kapacitetima koje KDU trenutno ima, teško je pravilno pokriti sve oblasti njegove odgovornosti.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Generalno, stepen sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023 za 2022. god. varira od oblasti do oblasti. Dok je u oblasti javnih konsultacija i finansiranja OCD fokus na sprovođenju bio izraženiji, sprovođenje u oblasti ugovaranja usluga od OCD, kao i volonterizma daleko zaostaje.

Strategija je postigla uspeh u uključivanju organizacija civilnog društva (OCD) u radne grupe i u izgradnji kapaciteta kroz obuku i mentorstvo. Pozitivna su unapređenja platforme sa pristupom osoba sa posebnim potrebama i proširenje komponente sistema konsultacija. Međutim, izazovi u oblasti konsultacija ukazuju na potrebu za snažnijim fokusom na kvalitet i potpuno i rano uključivanje zainteresovanih strana. Preporučuje se poboljšati upotrebljivost platforme i uključiti dalje radnje za povećanje diverziteta i kvaliteta doprinosa. Shodno tome, u narednom procesu strateškog planiranja, preporučuje se tretiranje ovih izazova.

Preporučuje se da se pravni osnov bolje definiše i da institucije promene pristup, kako bi se omogućilo rano uključivanje u proces konsultacija. Budući da angažovanje zainteresovanih strana u procesu konsultacija, posebno OCD, zahteva dovoljno resursa i stručnosti, trebalo bi da postoji bolje planiranje i pravovremeno informisanje zainteresovanih strana pre nego što proces konsultacija počne. Preporučuje se povećanje kapaciteta na centralnom nivou Vlade i ministarstava, kao i fokusiranje na monitorisanje procesa konsultacija, iz aspekta ispunjavanja standarda sto se tiče kvaliteta.

U okviru mogućnosti unapređenja obima i strateškog okvira za budući ciklus planiranja, preporučuje se da se pružene smernice od Direkcije za proširenje kroz „Smernice za podršku EU civilnom društvu u Regionu proširenja 2021-2027”⁸³ i Principi OECD/SIGMA za Javnu Upravu⁸⁴ da služi ka referenca za postavljanje budućeg okvira i ciljeva za oblast javnih konsultacija.

Napredak u sprovođenju kriterijuma, standarda i procedura javnog finansiranja OCD je evidentan, a može se reći da postoji napredak u pogledu transparentnosti i odgovornosti u javnom finansiranju OCD. Međutim, da bi ovaj sistem ostao funkcionalan, neophodno je kontinuirano povećanje institucionalnih kapaciteta. Nedostajao je napredak u konkretnim ciljevima koji se odnose na stvaranje pravnog osnova u vezi sa individualnom i korporativnom filantropijom, te shodno tome nisu unapređeni institucionalni kapaciteti u ovoj oblasti. Nedostatak opipljivih rezultata i u oblasti regulisanja pravnog osnova i njegovog sprovođenja u smislu sufinansiranja projekata OCD, negativno utiče na stvaranje stabilnog okruženja za razvoj projekata OCD. Preporučuje se da se ovaj cilj i specifični ciljevi uključe u sledeći ciklus strateškog planiranja. Bolje adresiranje pokazatelja, osiguravajući da su merljivi i da ciljevi u meti imaju budžetsku pokrivenost.

Razvoj transparentnih praksi i procedura za ugovaranje usluga sa OCD, iako veoma relevantnih i važnih i za civilno društvo i za javnosti institucije, nije uočen značajan napredak tokom sprovođenja Strategije. Stoga, celokupni sadržaj strateškog cilja ostaje relevantan za budući strateški proces.

---

83 DG NEAR Guidelines for EU Support to Civil Society in the Enlargement Region 2021-2027, dostupan na: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/EU-Guidelines-for-Support-to-Civil-Society-in-the-Enlargement-region-2021-2027.pdf>

84 OECD/SIGMA Principles of Public Administration. <https://www.sigmaweb.org/publications/principles-public-administration.htm>

Pre svega, potrebno je fokusirati se na stvaranje pravnog osnova za ugovaranje usluga, što se može uraditi kroz podzakonske akte proistekle iz Zakona o javnim nabavkama. Zatim treba raditi na povećanju institucionalnih kapaciteta. S obzirom da je Zakon o javnim nabavkama u procesu izmena, Vlada mora osigurati da zakonski osnov za regulisanje ugovaranja usluga za OCD i dalje postoji i da se unapređuje.

Napredak u oblasti volonterizma tokom ciklusa Strategije bio je minimalan. Iz procene Strategije, ocenjeno je da je ovaj cilj bio i ostaje relevantan. Shodno tome, neophodno je njegovo planiranje i u narednom strateškom ciklusu. Koncept dokumenta za volontiranje za finalizaciju i unapređenje elektronske platforme za volontere. Važno je izraditi zakonsku osnovu za ugovaranje volontera i unaprediti institucionalne kapacitete u ovoj oblasti. Kako bi se poboljšalo učešće i povećao uticaj volontiranja, potrebno je izraditi uredbe i politike za podršku i promociju volontiranja, uključujući unapređenje elektronske platforme i kreiranje posebne uredbe za volonterske aktivnosti.

Savet za Vladinu saradnju sa civilnim društvom je osnovna struktura koja ima za cilj da koordinira saradnju između Vlade Republike Kosovo i organizacija civilnog društva. Međutim, procena je pokazala da se Savet suočio sa izazovima koji su ograničili njegovu efikasnost u pogledu sprovođenja Strategije. Među glavnim uzrocima ovih izazova je činjenica da je Savet često ograničen na ulogu izvestioca za sprovođenje Strategije i da su se članovi Vlade često menjali, što je dovelo do nedostatka institucionalnog pamćenja. U cilju unapređenja efikasnosti Saveta za saradnju sa civilnim društvom i produblivanja saradnje Vlade i civilnog društva, potrebno je tretirati zabrinutost u vezi sa funkcionisanjem Saveta, uključujući česte promene članova, zamene u sastancima Saveta, te izbor predstavnika civilnog društva, predstavnika koji na najbolji način zastupaju interese civilnog društva. Takođe, bilo bi važno povećati ljudske kapacitete Kancelarije za dobro upravljanje u UP kako bi se osigurala efektivna pokrivenost svih oblasti njene odgovornosti, posebno onih koje se odnose na Strategiju.

LISTA REFERENCIJA

- DG NEAR Guidelines for EU Support to Civil Society in the Enlargement Region 2021-2027 vidi: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/EU-Guidelines-for-Support-to-Civil-Society-in-the-Enlargement-region-2021-2027.pdf>
- Evropska komisija, Izveštaj Kosova 2022., <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/Kosovo%20Report%202022.pdf>
- Evropska komisija, Izveštaj Kosova 2023., https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SĚD_2023_692%20Kosovo%202023%20report.pdf
- Forum za građanske inicijative, Analiza kosovskog zakonodavstva, Zakona o filantropiji i NVO, 2019. dostupan na: https://fiq-fci.org/file/repository/fiq-fci.org/Analize_legislacionit_te_Kosoves_per_filantropi_dhe_OJQ.pdf
- Halili, Ruzhdi i Qerkin Berisha. "Public Consultation in Kosovo: Legal Framework, Methods, Tools, and Their Application." *Hrvatska i komparativna javna uprava* 23, br. 1. (2023): 61-90. <https://doi.org/10.31297/hkju.23.1.4>,
- Koncept dokument za davanje na korišćenja i razmene opštinske nepokretne imovine, dostupan na: <https://konsultimet.rks-gov.net/vieëConsult.php?ConsultationID=41689> dhe <https://mapl.rks-gov.net/news/mbahet-takimi-publik-per-koncept-dokumentin-per-dhenien-shfrytezim-dhe-kembimin-e-prones-komunale/?cptadid=143>
- Zakon Br. 06/L-092 o davanju na korišćenje i o razmeni opštinske nepokretne imovine, dostupan na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=30537>
- Finansijski sporazum za IPA 2016 Drugi deo između Republike Kosovo i Evropske unije vidi <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=15707>
- Izveštaj OECD/SIGMA o monitorisanju Kosovo 2021, dostupan na: <https://sigmaweb.org/publications/Monitoring-Report-2021-Kosovo.pdf>
- OECD/SIGMA Principles of Public Administration. <https://www.sigmaweb.org/publications/principles-public-administration.htm>
- Platforma CIVIKOS, dokument politika koji se odnosi na ugovaranje usluga od strane OCD, 2022. Dostupan na: <https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/12/DOKUMENT-I- POLITIKAVE-LIDHUR-ME-KONTRAKTIMIN-E-SHERBIMEVE-NGA-OSHC-te.pdf>
- Platforma javnog finansiranja NVO, dostupna na: <http://ojqfinancime.rks-gov.net/>.
- Izveštaj o monitorisanju sprovođenja Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023. Perspektiva Sekretarijata Platforme CiviKos, Priština, oktobar 2023, dostupan na: https://civikos.net/wp-content/uploads/2023/10/Raporti-3_compressed.pdf
- GODIŠNJI IZVEŠTAJ O SPROVOĐENJU VLADINE STRATEGIJE ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM 2019-2023 ZA 2019. GOD., jun 2020, dostupan na: <https://zgm.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/dokumentet/RAPORTI%20VJETOR%20P%C3%8BR%20STRATEGJIN%C3%8B%202019-TD.pdf>
- IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA GODIŠNJE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE OPŠTINE PRIZREN ZA GODINU 2020, https://www.zka-rks.org/ëp-content/uploads/2021/07/RaportiAuditimit_K_PZ_2020_Shqip.pdf
- IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA GODIŠNJE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE OPŠTINE PRIZREN ZA GODINU 2021, https://zka-rks.org/ëp-content/uploads/2022/06/RaportiAuditimit_K_PZ_2021

[Shqip-1.pdf](#)

- Izveštaj revizije za godišnje finansijske izveštaje opštine Priština za 2021. god., dostupan na: https://www.prishtinaonlajn.com/uploads/raportiauditimit_k_pr_2021_shqip.pdf
- Izveštaj revizije za godišnje finansijske izveštaje opštine Gnjilane za 2021. god., dostupan na: https://www.zka-rks.org/ep-content/uploads/2022/05/RaportiAuditimit_K_GL_2021_Shqip.pdf
- Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Vladinu strategiju za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023, period izveštavanja 2022.;
- Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Vladinu strategiju za saradnju sa civilnim društvom 2019-2023, period izveštavanja 2021.;
- Godišnji izveštaj o javnim konsultacijama u Vladi Republike Kosovo 2022., dostupan na: <https://konsultimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-645b4128e5f52.pdf>
- Poslovnik o radu Saveta za saradnju Vlade sa civilnim društvom, vidi: <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/11/Rregullat-e-Punes-se-Keshillit-per-Bashkepunim-te-Qeverise-me-Shoqerine-Civile.pdf>
- UREDBA MF - BR - 04/2017 O KRITERIJUMIMA, STANDARDIMA I PROCEDURAMA JAVNOG FINANSIRANJA NVO, dostupna na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=14831>
- Uredba (VRK) Br. 09/2020 o utvrđivanju procedura o davanja na korišćenje i o razameni opštinske nepokretne imovine, dostupna na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=30537>
- Uredba (VRK) br. 05/2016 o minimalnim standardima za proces javnih konsultacija, Vidi: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=15036>
- Statistike u vezi javnih konsultacija: Vidi: <https://konsultimet.rks-gov.net/statistics.php>
- Odluka br. 05/96 Vlade Republike Kosovo o osnivanju Saveta Vlade za saradnju sa civilnim društvom, od 04.02.2019. Vidi: <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2022/11/Vendimi-per-themelimin-e-Keshillit.pdf>
- Weber 2.0, NATIONAL PAR MONITOR KOSOVO 2021/2022 Shih <https://www.par-monitor.org/national-par-monitor-2021-2022-kosovo/>
- Nacionalna kancelarija revizije, IZVEŠTAJ O REVIZIJI UČINKA: Transparentnost i odgovornost u procesu finansiranja nevladinih organizacija, 2021, https://www.zka-rks.org/ep-content/uploads/2021/07/RAP_FinancimiiOJQ_Shqip.pdf?fbclid=IëAR2gëGöGënRxecSov8UOJ_0g2g7G64KfiPjCcm5rJojE0eb5rKxzZ38A-cë
- Godišnji izveštaj o javnim konsultacijama u Vladi Republike Kosovo za 2019. god., dostupan na: <https://konsultimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-5ea0545755580.pdf>
- Godišnji izveštaj o javnim konsultacijama u Vladi Republike Kosovo za 2020. god., dostupan na: <https://konsultimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-606c64325720c.pdf>
- Godišnji izveštaj o javnim konsultacijama u Vladi Republike Kosovo za 2021. god., dostupan na: <https://konsultimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-62bab5fb93501.pdf>
- Godišnji izveštaj o javnim konsultacijama u Vladi Republike Kosovo za 2022. god., dostupan na: <https://konsultimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-645b4128e5f52.pdf>
- Metodologija za monitorisanja i izveštavanje o javnim konsultacijama, <https://consultatimet.rks-gov.net/Storage/Docs/Doc-591ed23978b96.pdf>

ANEKSI

ANEKS I. SPROVOĐENJE AKTIVNOSTI PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE¹

STRATEŠKI CILJ 1: POVEĆANJA UČEŠĆA CIVILNOG DRUŠTVA U KREIRANJU POLITIKA,

Specifični cilj 1.1 Unapređenje kapaciteta institucija za sprovođenje minimalnih standarda za javne konsultacije.		
Aktivnosti	Proizvod (outputi)	Sprovođenje
1.1.1 Pružanje znanja o Uredbi o minimalnim standardima o javnim konsultacijama	Održane su tri informativne sesije za odabrana ministarstva i opštine Objavljen izveštaj o obukama	■
1.1.2 Postavljanje pravila i standarda za javne konsultacije na lokalnom nivou	Standardi i pravila za javne konsultacije odobreni i u funkciji	
1.1.3 Pružanje programa obuke za centralne i lokalne državne institucije o metodama obuhvaćanja OCD-a u stvaranju politika	Završen i distribuiran program obuke za vladine institucije o metodama uključivanja OCD u izradu nacrtu politika Realizacija 9 obuka za odabrana ministarstva i opštine.	
1.1.4 Unapređenje i povećanje upotrebe Onlajn platforme za javne konsultacije	Onlajn platforma je poboljšana. Veb vodič izrađen i korišćen od državnih institucija	
1.1.5 Pružanje obuka na radnim mestima za odabrana ministarstva o pripremi izveštaja o rezultatima javnih konsultacija	Obuka na radnim mestima za 7 odabrana ministarstva o pripremi izveštaja o rezultatima sprovedenih javnih konsultacija	■
1.1.6 Organizovanje sesija obuke o efektivnom korišćenju Onlajn Platforme	5 sesija treninga sa ministarstvima i opštinama	■
1.1.7 Organizacija koordinacionih sastanaka za ministarstva i ureda premijera	Održano 6 sastanaka	
1.1.8 Publikacija godišnjih izveštaja o monitorisanju sprovođenja minimalnih standarda o javnim konsultacijama na centralnom i lokalnom nivou	Godišnji izveštaji o monitorisanju objavljeni na vreme i u skladu sa zahtevima Uredbe	

¹ Potpuno sprovedene aktivnosti su u senci zelene boje, delomično sprovedene aktivnosti plavom bojom, aktivnosti u procesu sprovođenja žutom dok su nerealizovane aktivnosti u crvenom.

1.1.9 Publikacija najboljih praksi savetovanja sa državnim institucijama i opštinama	Najbolje prakse prikupljene, objavljene i promovisane u centralnim i lokalnim institucijama.	Yellow
1.1.10 Zapošljavanje službenika za koordinaciju procesa javnih konsultacija	Novi službenik je regrutovan i na poslu	Red
Specifični cilj 1.2 Unapređenje znanja građana i civilnog društva o javnim konsultacijama		
1.2.1 Razvoj i sprovođenje strategije o komunikaciji sa javnošću za Onlajn Platformu i standardi za javne konsultacije	Strategija javne komunikacije razvijena, objavljena i potpuno operativna	Yellow
1.2.2 Razvoj kampanje za podizanje svesti o standardima javnih konsultacija	Vodič za korišćenje onlajn platforme za javne konsultacije od strane OCD i građana razvijeni i upotrebljivi	Green
	3 video spota na onlajn platformi razvijena i emitovana na najvećim TV i radio stanicama, kao i putem društvenih mreža	
	Dizajn, štampa i distribucija letaka za onlajn platformu	
Specifični cilj 1.3 Unapređenje kapaciteta OCD za davanje doprinosa u procesu javnih konsultacija		
1.3.1 Održavanje informativnih sesija o povećanju kapaciteti OCD da doprinesu procesu javnih konsultacija	Održane informativne sesije za 5 regionalnih centara (Peć, Priština, Gnjilane, Mitrovica, Prizren)	Red

Izvor: Platforma CIVIKOS i Kancelarija za dobro upravljanje u UP

STRATEŠKI CILJ 2: POBOLJŠANJA INSTITUCIONALNOG I PRAVNOG OKVIRA ZA FINANSIRANJE ODRŽIVOG RAZVOJA PROGRAMA I PROJEKATA OCD OD JAVNOG INTERESA²

Specifični cilj 2.1 Jačanje kapaciteta ministarstava i opština za sprovođenje standarda javnog finansiranja OCD		
Aktivnosti	Proizvod (outputi)	Sprovođenje
2.1.1 Izrada programa obuke za ministarstva i opštine o sprovođenju Uredbe i za procenu predloga projekata i programa OCD za ministarstva i opštine	Izrađen program obuke i realizacija sesija i radionica za evaluaciju projekata/programa organizacija civilnog društva na centralnom i lokalnom nivou	
2.1.2 Pružanje obuke na radnim mestima i mentorisanje (obuhvatajući i ulogu nadgledanja) za ministarstva i opštine o pripremi i sprovođenju javnih poziva za javno finansiranje projekata i programa OCD-a	Sprovođenje obuke na radnom mestu i mentorstva omogućeno za najmanje 9 ministarstava i 15 opština	
2.1.3 Organizovanje sastanaka za KP, ministarstva i opštine o zajedničkom planiranju i izveštavanju o javnom finansiranju OCD-a	Koordinacioni sastanci održani, najmanje 5 takvih.	
2.1.4 Publikovanje godišnjih izveštaja o javnom finansiranju OCD-a na Kosovu	Godišnji izveštaji objavljeni na vreme i u skladu sa zahtevima Uredbe	
2.1.5 Poboljšanje centralne baze podataka o javnom finansiranju OCD-a na Kosovu. ojqfinancime.rks-gov.net	Centralna onlajn platforma podataka za javno finansiranje OCD razvijena i potpuno funkcionalna	
2.1.6 Pregled priručnika za sprovođenje uredbe o javnom finansiranju OCD-a	Revidiran i ažuriran priručnik na osnovu komentara i nalaza ministarstava, opština i OCD	
2.1.7 Povećanje uloge nadgledanja MF u sprovođenju uredbe	Cirkularni dopis Ministarstva finansija (Odsek za budžet) za sprovođenje Uredbe za ministarstva	
2.1.8 Stvaranje saradnje i komunikacije između OB i OCD-a u vezi ciklusa finansiranja OCD-a u javnim finansijama (planiranje, izvršenje, i revizija)	Sprovedene javne konsultacije o godišnjem planu javnih poziva sa centralnog i lokalnog nivoa za finansiranje OCD uključujući planiranje, izvršenje i monitorisanje	

² Potpuno sprovedene aktivnosti su u senci zelene boje, delimično sprovedene aktivnosti plavom bojom, aktivnosti u procesu sprovođenja žutom dok su nerealizovane aktivnosti u crvenom.

Specifični cilj 2.2: Poboljšanje pravnog i institucionalnog okvira za razvoj individualne i korporativne filantropije.		
2.2.1 Pregled pravnog okvira za definisanje i regulisanje filantropije (uključujući donacije, usklađivanje oblasti OBP-a)	Pripremljeni koncept dokumenti za stvaranje sveobuhvatnog pravnog okvira za filantropiju	
2.2.2 Dizajn i razvoj programa obuke za porezne službenike o domaćim i međunarodnim praksama upravljanja poreskih olakšica za individualnu i korporativnu filantropiju	Dizajniran i održan program obuke, i održavanje sesija obuke..	
2.2.3 Stvaranje i jačanje institucionalnih mehanizama za razvoj individualne i korporativne filantropije	Definisane institucionalne odgovornosti za monitorisanje i unapređenje pravnog i političkog okvira za filantropiju Relevantno osoblje obučeno od strane institucija odgovornih za politike filantropije	
2.2.4 Informativne kampanje za preduzeća i građane o mogućnostima koje pojedinci ili korporacije nude za filantropiju	Dizajnirani i štampani leci (1000 primeraka) Leci distribuirani građanima i poslovanjima	
Specifični cilj 2.3. Regulisanje dodele javne imovine na korišćenje OCD.		
2.3.1 Stvaranje standarda, procedura, kriterija i transparentnih institucionalnih mehanizama za regulisanje davanja državne imovine u službu OCD	Standardi i procedure su izrađeni i odobreni	
2.3.2 Osmišljavanje i razvoj programa/sistema obuke za državne službenike o korišćenju standarda i procedura za regulisanje davanja javne imovine na korišćenje OCD	Dizajniran i razvijen trening za sprovođenje standarda i procedura	
2.3.3 Izrada elektronskog registra državne imovine date na korišćenje OCD	Elektronski registar pripremljen i funkcionalan	
Specifični cilj 2.4. Stvaranje sistema sufinansiranja projekata OCD koje finansira Evropska unija		
2.4.1 Stvaranje finansijskih mehanizama u Ministarstvu integracije za sufinansiranje projekata finansiranih od EU za OCD	Mehanizam finansiranja je uspostavljen i operativan	
2.4.2 Stvaranje standarda, procedura, kriterija i transparentnih institucionalnih mehanizama za sufinansiranje projekata OCD koje podržava EU	Analiza dobrih praksi u sufinansiranju projekata OCD podržanih od strane EU, pripremljena Standardi i procedure odobrene, a odgovorne institucije sa relevantnim budžetom su odlučene.	

2.4.3 Dizajniranje i razvijanje jednog programa/sistema obuke za službenike i OCD-e o korišćenju standarda i procedura za sufinansiranje projekata OCD-a koji su finansirani od strane EU	Program obuke pripremljen i sproveden za relevantno osoblje nadležnih institucija.	Red
2.4.4 Održavanje informativnih sesija za OCD o mogućnostima sufinansiranja projekata koje podržava EU	Održano 5 informativnih sesija u glavnim regionima.	
2.4.5 Zapošljavanje službenika za koordinaciju procesa javnog finansiranja OCD	Novi službenik je regrutovan i na poslu.	Green

Izvor: Platforma CIVIKOS i Kancelarija za dobro upravljanje u UP

STRATEŠKI CILJ 3: RAZVOJ TRANSPARENTNIH PRAKSI I POSTUPAKA ZA UGOVARANJE OCD U PRUŽANJU JAVNIH USLUGA³

Specifični cilj 3.1. Poboljšanje zakonskog i institucionalnog okvira za uređivanje ekonomskih aktivnosti OCD-a		
Aktivnosti	Proizvod (outputi)	Sprovođenje
3.1.1 Konsolidacija opšteg pravnog okvira, uključujući poresko zakonodavstvo, u vezi sa ekonomskim aktivnostima OCD	Izrada analize politika za odredbe koje treba adresirati Pripremljen Pravni okvir Konsolidovan (naročito Zakon o porezu na dobit pravnih lica) Pravni okvir je u sprovođenju	
3.1.2 Priprema uputstva za sprovođenje konsolidovanog zakonskog okvira uz slučajeve za studiranje	Uputstva su pripremljena	
3.1.3 Organizovanje informativnih sesija za službenike, obuhvatajući poreske službenike kako bi se informisali o izmenama u zakonskom okviru	Održane tri informativne sesije	
Specifični cilj: 3.2. Unapređenje znanja institucija o postojećim mogućnostima (modelima) za ugovaranje OCD		
3.2.1 Finalizacija procene potreba za pružanje javnih usluga od strane OCD-a u raznim oblastima rada	Procena potreba i formular za uspostavljanje standarda i procedura za pružanje javnih usluga od strane OCD-a	
3.2.2 Dizajn i razvoj jednog programa obuke za službenike o zakonskom okviru i postojećim modelima o ugovaranju OCD-a u vezi pružanja javnih usluga	Obuka je osmišljena i razvijena za pravni okvir i postojeće modele za ugovaranje OCD Održavanje 6 obuka za ugovaranje OCD	
3.2.3 Lansiranje kampanje za javno informisanje za OCD-e o mogućnostima da se pomogne vladi u pružanju javnih usluga	Pripremljena kampanja javnog informisanja Održano 8 javnih informativnih sesija	
Specifični cilj 3.3. Prikupljanje i sistematsko objavljivanje informacija o potencijalu OCD da pružaju javne usluge javnim institucijama		
3.3.1 Kreiranje baze podataka sa svim potrebnim informacijama o OCD koje pružaju javne usluge i potencijalnim OCD koje mogu postati pružaoci usluga	Dizajniranje baze podataka završen. Pokrenuta baza podataka Sve OCD registrovane kao potencijalni pružaoci javnih usluga	

³ Potpuno sprovedene aktivnosti su u senci zelene boje, aktivnosti u procesu sprovođenja žutom dok su nerealizovane aktivnosti u crvenom.

Specifični cilj 3.4. Poboljšanje zakona koji uređuju standarde i procedure za pružanje javnih usluga od strane OCD-a	
3.4.1 Stvaranje standarda, procedura i kriterija za uređivanje pružanja javnih usluga od strane OCD-a	Standardi i procedure su izrađeni i odobreni
3.4.2 Priprema priručnika Onlajn sa uputstvima o ugovaranju OCD-a za pružanje javnih usluga na osnovu izmenjenog zakonskog okvira	Pripremljen i podeljen priručnik sa uputstvima za ugovaranje OCD za pružanje javnih usluga, na osnovu izmenjenog zakonskog okvira Priručnik objavljen na veb stranici

Izvor: Platforma CIVIKOS i Kancelarija za dobro upravljanje u UP

STRATEŠKI CILJ 4: POVEĆANJE VOLONTIRANJA U PROGRAMIMA OD JAVNOG INTERESA⁴

Specifični cilj 4.1. Povećati i promocija volontiranja za programe od javnog interesa		
Aktivnosti	Proizvod (outputi)	Sprovođenje
4.1.1 Izraditi i odobriti Koncept dokumenta o volontiranju	Pripremljen koncept dokument za regulisanje i promociju volontiranja Odobrene preporuke koncept dokumenta o volontiranju i druge neophodne mere; Preporuke koncept dokumenta su odobrene čime se osigurava dosledno sprovođenje	
4.1.2 Sprovođenje preporuka iz Koncept dokumenta	Pripremljen koncept dokument za regulisanje i promociju volontiranja Odobrene preporuke koncept dokumenta o volontiranju i druge neophodne mere; Preporuke koncept dokumenta su odobrene čime se osigurava dosledno sprovođenje	
Specifični cilj 4.2. Razvoj kapaciteta OCD-a za regrutaciju, angažovanje i upravljanje volontera.		
4.2.1 Lansiranje šeme grantova za finansiranje aktivnosti za razvoj kapaciteta za OCD-e za efektivno upravljanje volontera	Objavljena šema grantova i ugovoreno je 4-5 OCD za sprovođenje programa obuke za efikasno upravljanje volonterima u njihovim lokalnim zajednicama Potrebni zakoni izmenjeni; Službene novine; veb stranice KDU/UP; Izveštaji o sprovođenju Strategije	
4.2.2 Priprema priručnika sa uputstvima o regrutaciji i upravljanju volonterima	Pripremljen i distribuiran Priručnik sa uputstvima za angažovanje volontera, na osnovu izmenjenog zakonskog okvira Priručnik objavljen na veb stranici KDU/UP.	
Specifični cilj 4.3. Podizanje svesti građana o mogućnostima i vrednostima volontiranja		
4.3.1 Podizanje svesti građana o mogućnostima i vrednostima volontiranja	Pripremljen video spot o važnosti volontiranja i emitovan u medijima Leci o tome kako se može organizirati volontiranje pripremljeni i distribuirani	
4.3.1 Nadogradnja Onlajn registra za novoregistrovane volontere	Onlajn registar je poboljšan Unapređen Onlajn registar i potpuno operativan	

Izvor: Platforma CIVIKOS i Kancelarija za dobro upravljanje u UP

⁴ Aktivnosti u procesu sprovođenja žutom dok su nerealizovane aktivnosti u crvenom.

ANEKS 2: Spisak učesnika u Radionici/fokus grupi održane 24.10.2023 za Procenu vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom

Br.	Ime	Prezime	Organizacija/institucija
1	Ajete	Kërqeli	Fondacija "Shtatëmbëdhjetë" (Sedamnaest).
2	Albanë	Hoti	Organizacija za decu bez roditeljskog staranja - OFAP
3	Albesa	Humolli	Demokratski institut Kosova (KDI)
4	Artë	Kastrati	Platforma CIVIKOS
5	Avdyl	Gashi	Omladinski centar, Glogovac
6	Dardan	Kryeziu	Platforma CIVIKOS
7	Detjan	Hulaj	Organizacija Adresa
8	Djellza	Zejnnullahu	Edutask
9	Dren	Puka	Kosovo Civil Society Foundation (KCSF)
10	Eranda	Zekaj	Kosovski Institut Pravde (KIP)
11	Etleva	Malushaj	Mreža Žena Kosova
12	Fjolla	Muçaj	Centar za informisanje i socijalna unapređenja - CIPS
13	Habit	Hajredini	Kancelarija za Dobro Upravljanje
14	Imran	Rasimi	Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta
15	Kadrije	Krasniqi	Balkan Sunflowers Kosovo
16	Mjellmë	Doli	Kosovo Civil Society Foundation (KCSF)
17	Nermin	Mahmuti	Fond za razvoj zajednice (CDF)
18	Qëndrim	Hoxha	Udruženje za razvoj liderstva (URL) Evropa
19	Qerkin	Berisha	Ekspert angažovan za procenu Strategije
20	Remzije	Krasniqi	SOS "FSHATRAT E FËMIJËVE" (Dečja Sela)
21	Ruzhdi	Osmani	Ministarstvo Pravde
22	Ruzhdi	Halili	Ekspert angažovan za procenu Strategije
23	Trëndelinë	Dreshaj	Kancelarija za Dobro Upravljanje
24	Vlora	Shabiu	IPKO fondacija

**ANEKS 3: Spisak osoba intervjuisanih tokom procesa procene sprovođenja
Vladine strategije za saradnju sa civilnim društvom**

Br.	Ime	Prezime	Organizacija/institucija	Datum intervjuja/sastanka
1	Afërdita	Pustina	Državni koordinator za Kosovo, Tehnička pomoć organizacijama civilnog društva (EU TACSO 3) na Zapadnom Balkanu i Turskoj	06.11.2023
2	Agmie	Osmani	NVO Follow UP	30.10.2023
3	Artë	Kastrati	Platforma CIVIKOS	21.09.2023
4	Avdyl	Gashi	Omladinski centar, Glogovac	29.09.2023
5	Dardan	Kryeziu	Platforma CIVIKOS	01.09.2023; 21.09.2023
6	Donika	Emini	Platforma CIVIKOS	01.09.2023
7	Dorina	Lluka	Hrišćansko udruženje mladih muškaraca (YMCA)	10.10.2023
8	Dren	Puka	Kosovo Civil Society Foundation (KCSF)	11.10.2023
9	Habit	Hajredini	Kancelarija za Dobro upravljanje u Uredu premijera	20.09.2023; 17.10.2023
10	Richard	Allen	Vođa ekipe, Tehnička pomoć organizacijama civilnog društva (EU TACSO 3) na Zapadnom Balkanu i Turskoj	06.11.2023
11	Trëndelinë	Dreshaj	Kancelarija za Dobro upravljanje u Uredu premijera	20.09.2023; 17.10.2023
12	Vlorian	Molliqaj	Akcija za majke i djecu, koordinator Tima 3 Saveta za saradnju sa Civilnim društvom, za Cilj za ugovaranje usluga	04.10.2023
13	Jehona	Gjurgjeala	NVO Toka	09.10.2023

